

**МУНИЦИПАЛЬНОЕ АВТОНОМНОЕ ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«ДЕТСКИЙ САД № 61 КОМБИНИРОВАННОГО ВИДА»**

ПРИНЯТО

Педагогическим советом
МАДОУ «Детский сад № 61»
Протокол от «28» августа 2023г. №1

УТВЕРЖДАЮ

Заведующим МАДОУ «Детский сад №61»
_____
Т.В. Зеленцова
Приказ от «28» августа 2023г. № 57_

**Рабочая программа
воспитателя по обучению татарскому языку
Хуснугдиновой М.Г.
на 2023 - 2024 учебный год**

2023 г.

Балалар бакчасында рус һәм башка милләт балаларын татарчага өйрәтү программасы. А҆НДАТМА ЯЗУЫ.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәтү программасы, укыту-методик комплектлары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында татар теленә өйрәтү программасы (алга таба программа) “Мәктәпкәчә тәп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары нигезендә расланган) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яштән 7 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләренең эчтәлеген чагылдыра. Программа мәктәпкәчә яштәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якын килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына (Л. С. Выготский, П. Я. Гальперин, В. В. Давыдов, Е. А. Пассов) чагылыш тапкан фәнни тикшеренүләргә, гамәли эшкәртмәләр һәм методик кинәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукий актлар, нигезләмәләренә кейләнгән.

Программа принциплары.

Коммуникативлык принципибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү.

Интеграция һәм дифференциация принципибы – һәр сәйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сәйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сәйләмен үстерү;

Курсатмалелек принципибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юның танып белүенең тәп чарасы булып торган уен аша үткәрү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашигу принципибы;

Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегральләштерү) принципибы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, иҗади сәнгать, музика.

Дәвамчанлык принципибы – балалар бакчасы һәм башлангыч мәктәптә эзлеклелекне күздә тоту;

Белем бирүне комплекслы-тематик принципка корып оештыру;

Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принципибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтияжларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында экияти сюжетлар карау,

кызыклы таныш геройлар (Акбай, Мияу) белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын өйрәнүнең мотивлашкан булын тәэммин итә. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Белем бирың әшичәнлегенең дидактик принцибы - гадидән катлаулыга таба бару.

Индивидуальләштерүү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Татар телен өйрәтүдә қулланыла торган чараплар.

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналды һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, жырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар).
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Құләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чарапларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Эйлән-бәйлән, жырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерүү, сәхнәләштерүү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтүү (эти-эниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, эйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлат эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яштәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, күшүлүп әйтүү, жырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтүү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

Татарча сөйләштергә өйрәткәндә куелган минимум бурычлар.

Программа өч проектны һәм аларның төп максатларын һәм бурычларын үз эченә ала:

“Минем өем” проекты (4-5 яшь).

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

- Бурычлар:
1. Сұз байлығы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
  2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
  3. Бер – берене тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

“Уйный – уйный үсәбез” проекты (5-6 яшь).

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

- Бурычлар:
1. Сұз байлығын арттыру, сөйләм құнекмәләре формалаштыру.
  2. Гади сорауларны аңлат җавап бирү, мөрәжәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
  3. Әдәпле итеп кара-карши сөйләшә белү құнекмәләрен тәрбияләү.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты (6-7 яшь).

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмгыятың кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баству, сұз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка керту.

- Бурычлар:
1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү құнекмәләренә өйрәтү.
  2. Мөстәкайль фикер йөртергә, җавап бирергә қунектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
  3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

Уқыту методик комплектының әттәлеге.

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) тематик план;
- 2) эшчәнлек конспектлары;
- 3) балалар һәм эти-әниләр өчен әш дәфтәрләре;
- 4) аудиоязмалар;
- 5) анимацион күренешләр;
- 6) күрсәтмә, таратма материаллар;
- 7) диагностик материаллар.

“Минем өем” проекты. (4-5яшьлек балалар өчен)

Лексик минимум – якынча 62 сұз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булығыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сұз)

Сөйләм үрнәкләре: утырығыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басығыз, ал,ничә? нинди? (13 сұз)

Проектның әттәлеге түбәндәге темалардан тора:

- гайлэ
- ашамлыклар
- уенчыклар
- саннар

Атна дэвамында 20 шэр минутлык 3 эшчэнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сузлэр	Сөйләм урнәгे	Аудиоязма Эш дэфтэрэ Мультфильм
Гайлэ – 18 сәгать (1-18)		
эти	-Бу кем?	Аудиоязма №1-23
эни	-Эти (эни, бабай, эби, кыз, малай).	Дэфтэрдэ эш №1-4
малай	-Кем юк?	
кыз	-Эти (эни, бабай, эби, малай, кыз).	
мин	-Исәнмесез.	Мультильмнаар:
исәнмесез	-Син кем?	1. “Өйдөгэз, дуслашыйк”
саяу булыгыз	-Мин Коля (Оля).	2. “Качышлы уйныйбыз”
	-Мин малай.	3. “Шалкан”
	-Саяу булыгыз!	
исәнме	-Исәнме, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Саяу бул, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай).	
эт	-Кем анда?	
песи	-Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда.	
	-Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда.	
эйе	-Син Коля?	
юк	-Эйе, Коля.	
саяу бул	-Син малай (кыз)? -Эйе (юк).	
эби	-Эти? (эни, бабай, эби, кыз, малай).	

бабай	-Эйе. -Эни? (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Юк.	
эйбэт	-Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Эйе, кыз. -Хэллэр ничек? -Эйбэт.	

Ашамлыклар – 12 сәгать (19-30)

ипи мә рәхмәт	-Мә, ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт, эби.	Аудиоязма №24-39
алма сөт чәй	-Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт.	Дәфтәрдә эш №5-10 Мультфильмнар: 1. “Тәмле” кибетендә” 2. “Азат кунак чакыра”
тәмле кил монда утыр	-Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мә ипи (алма, сөт, чәй). Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт. -Мә, тәмле алма (ипи).	
аша әч	-Мә, ипи (алма) аша. -Мә, сөт (чәй) әч.	

Үенчыklар – 18 сәгать (31-48)

туп	- Бу нәрсә? - Туп (курчак, куян, аю).	Аудиоязма №40-53
бир	-Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мә, курчак (туп, куян, аю).	Дәфтәрдә эш №11-13
зур кечкенә	-Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп).	Мультфильмнар: 1. “Паркка сәяхәт”

	<p>-Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт).</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт).</p> <p>-Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк.</p> <p>-Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна.</p> <p>-Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна.</p> <p>- Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенә.</p>	<p>2. “Үенчыklар үпкәләгән” 3. “Күнелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу мажаралары”</p>
матур курчак		
куян аю уйна		
ю	<p>- Мә, зур аю (курчак, куян, туп). - Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).</p> <p>-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.</p>	
хәлләр ничек?	<p>- Исәнме, Мияу! - Исәнме, Акбай! - Хәлләр ничек? - Әйбәт.</p>	
пычрак чиста	<p>-Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю. -Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста).</p>	

	Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сэгаты (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	<p>-Ничә?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма.</p> <p>-Ничә малай?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай.</p> <p>-Ничә кыз?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз.</p> <p>-Өч?</p> <p>-Юк.</p> <p>-Ике?</p> <p>-Әйе.</p> <p>-Ничә аю (туп, курчак, куян)?</p> <p>-Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.</p>	<p>Аудиоязма №54-60 Дэфтэрдэ эш №14 Мультфильм: 1.“Үйний-үйний саныйбыз”</p>
Кабатлау - 6 сэгаты (55-60)		
		<p>Аудиоязма №25 Дэфтэрдэ эш №61-64 Мультфильм: 1. “Күнелле ял итәбез”</p>

“Үйний – үйний үсәбез” проекты. (5-6 яшьлек балалар өчен)

Актив сүзләр: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңгे, алты, жиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашық, тәлинкә, чынаяқ, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындық, карават, яратам, бар (38 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз).

Проектның әчтәлеге түбәндәге темалардан тора:

- яшелчәләр
- ашамлыклар
- савыт- саба
- киенмәр
- шәхси гигиена
- өй жиһазлары

- бәйрәм “Туган көн”
- бәйрәм “Сабан түй”
- Уртандылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.

Атнага 25 шәр минутлық 3 әшчәнлек оештырыла.

Тематик план.

Актив сузләр	Сөйләм урнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
Кабатлау – 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: 1. “Шалкан”
Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)		
кишер	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер.	Аудиоязма №2-24 Дәфтәрдә эш №2-6
баллы	-Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)?	Мультфильмнар: 1. “Баллы кишер”
ничә	-Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	2. “Үйный-үйный эшлибез”
суган бәрәңге	-Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Рәхмәт.	3. “Юл мажаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”
кыяр	-Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
кәбестә	-Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
нинди	-Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
алты	-Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)	
жиде		
сигез		
туғыз		

ун

-Кишер (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кыяр) нинди?

-Кишер (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кыяр) тэмле, зур (кечкенэ), матур, чиста (пычрак)

Кишер баллы.

Алма баллы.

-Мэ кишер(алма), аша. Баллы?

-Эйе, баллы. Рэхмэт.

-Ничэ кишер (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кыяр)? Саны.

-Ике (1-10) кишер (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кыяр)

-Оля, кил монда. Мэ, ике (1-10) кишер (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кыяр)

-Ике (1-10) кишер (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кыяр)

-Оля, кыяр (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кишер) бир.

-Мэ, кыяр (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кишер).

-Рэхмэт.

-Коля, (1-10) кэбестэ (суган, бэрэнгэ, кишер, кыяр) бир.

-Мэ, (1-10) кэбестэ (суган, бэрэнгэ, кишер, кыяр).

-Сая бул, Коля.

-Ничэ кыяр (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кишер)?

-Бер (1-10) кыяр (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кишер).

-Кыяр (суган, бэрэнгэ, кэбестэ, кишер) пычрак.

кызыл сары яшел	<p>-Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел)</p> <p>-Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.</p> <p>-Кишер (суган, бэрэнгэ, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк.</p>	
нәрсә кирәк?	<p>-Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр.</p>	
Юа	<p>-Кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кәбестә) пычрак. -Мә, кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кәбестә) ю.</p> <p>-Оля кыяр (суган, кишер, бэрэнгэ, кәбестә) юа.</p>	

Ашамлыклар – 6 сәгать (25-30)

аш ботка	<p>тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй) -Нәрсә кирәк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бэрэнгэ) кирәк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бэрэнгэ)? -Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бэрэнгэ). -Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бэрэнгэ) аша (әч). -Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй,</p>	<p>Аудиоязма №25-29 Дәфтәрдә эш №7, 8 Мультфильм: 1.“Аш бүлмәсе”</p>
-------------	--	---

	кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.	
Савыт-саба - 6 сәгать (31-36)		
кашык тәлинкә	-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чиныаяк (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Дәфтәрдә эш №9, 10 Мультфильм: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”
зыңгәр		
Киеннәр - 6 сәгать (37-42)		
күлмәк	яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар).	Аудиоязма №38-43
чалбар	чиста күлмәк (чалбар). матур күлмәк (чалбар). күлмәк (чалбар) юк. -Оля, күлмәк (чалбар) бир. -Нинди күлмәк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). -Ничә күлмәк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмәк (чалбар). -Курчак, чалбар (кулмәк) ки (сал).	Дәфтәрдә эш №11, 12 Мультфильм: 1.“Киеннәр кибетендә” 2.“Шаян уенчыклар”
ки		
сал	-Оля, чалбар (кулмәк) бир. -Мә, чалбар (кулмәк). -Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (кулмәк) ки (сал).	
йокла	-Курчак, йокла.	
Шәхси гигиена – 3 сәгать (43-45)		
бит	-Хәерле көн.	Аудиоязма № 43, 44-48

кул хәерле көн	-Мә су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Эйе, бит (кул) чиста.	Эш дәфтәре №13, 14 Мультфильм 1.“Ни өчен киенәр югалган?”
-------------------	--	---

Өй жинаzlары – 3 сәгать (46-48)

өстәл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават). -Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Карават (өстәл, урындык) кирәк. -Нинди карават? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) карават. -Мә, зур карават. -Рәхмәт.	Аудиоязма № 49 Эш дәфтәре №15 Мультфильм: 1.“Маша һәм өч аю”
-----------------------------	--	---

Бәйрәм “туган көн” – 9 сәгать (49-57)

яратам	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәнгә, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам.	Аудиоязма №50-60 Эш дәфтәре №16-19 Мультфильм: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нәрсә яратат?”
бар	-Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк? -Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гайлә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау.	

	Диалогларны кабатлау. “Кибетле” уеннары.	
БЭЙРӨМ “САБАНТУЙ”- З СӘГАТЬ (58-60)		
	Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гайлә”, “Яшелчә”, “Үенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибетле” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Мультфильм: 1.“Сабантуй бэйрэме”

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты.

6-7 яшьлек балалар (мәктәпкә эзерлек төркеме) өчен якынча 60 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишилisen?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасын?, син нишилisen?, сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, этәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, ак, кара, жырла, жырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасын?(пассив сүз)

Проектның эчтәлеге уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуға корылган.

Атнага 30 ар минутлық 3 эшчәнлек оештырыла.

Тематик план

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Эш дәфтәре Мультфильм
син кем?		Аудиоязма №1 - 2
хәерле көн	-Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, эни (эти, бабай, эби).	Аудиоязма №3 - 5 Дәфтәрдә эш №1 Мультфильм: “Мияу адашкан”
тычкан		Аудиоязма №6 Дәфтәрдә эш №2
бу кем?		Аудиоязма №7 - 8 Дәфтәрдә эш №3 Мультфильм:”Аю баласы дөнья белән

		таныша”
бу нэрсэ?	-Песи нишли? -Песи йоклый.	Аудиоязма №9 - 10 Дэфтэрдэ эш №4
нишли? йоклый утыра	-Эни нишли? -Эни утыра.	Аудиоязма №11 Мультфильм: “Батыр Мияу һөм куркак Күянкай”
ашый эчэ	-Коля нишли? -Коля ашый (эчэ).	Аудиоязма №12 Дэфтэрдэ эш №5
нишилсөн? ашыйм эчэм	-Мияу, нишилсөн? -Ашыйм. -Акбай, нишилсөн? -Эчэм.	Аудиоязма №13 - 14 Мультфильм: “Тату гайлэ”
уйный уйнийм	-Оля (Коля), нишилсөн? -Уйнийм.	Аудиоязма №15 Аудиоязма №16 - 18
утырам		Мультфильм: “Юмарт аю”
барам кая барасың? син нишилсөн?	-Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишилсөн? -Мин бэрэнгэ ашыйм (чэй эчэм, уйнийм, барам, утырам, йоклый)	Аудиоязма №19 Аудиоязма №20 Дэфтэрдэ эш №6
	Туп, туп	Мультфильм: “Кафега барабыз” Дэфтэрдэ эш №7

сикер-сикерәм	Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп.	Аудиоязма №21-23
сикерә йөгерә төлке	Куян сикерә (йөгерә). Туп сикерә. Песи сикерә (йөгерә). Төлке сикерә (йөгерә).	Мультфильм: “Урманда күнелле уеннар” Аудиоязма №24 Дэфтэрдэ эш №8
йөгер-йөгерәм	-Йөгер! Син нишилсөн? -Мин йөгерәм.	Аудиоязма №25-28
чәк-чәк өчпочмак	-Мин чәк-чәк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Мультфильм: “Көчлөләр, қыюлар, житеzlәр” Аудиоязма №29-30 Дэфтэрдэ эш №9
яшь	-Сина ничә яшь? -6 яшь.	Мультфильм: “Жәнлекләр спорт бәйрәмендә”
бүре керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Аудиоязма №31-32
тавык этәч	Әтәч зур, матур Тавык кечкенә, матур	Аудиоязма №33-34 Дэфтэрдэ эш №10
үрдәк	-Син кем? -Мин үрдәк.	Мультфильм: “Циркта” Аудиоязма №35 - 36 Дэфтэрдэ эш №11
	Куян чана шуа.	Аудиоязма №37 - 38 Дэфтэрдэ эш №12 Мультфильм:

чана шуа		Мин чана шуам.	“Шаян кошлар” Аудиоязма №39 - 40
шуам		-Аю, эйдэ, бие!	Аудиоязма №41 Дэфтэрдэ эш №13
бие бии			Мультфильм: “Урманда зур концерт”
биим			Аудиоязма №42 - 44 Дэфтэрдэ эш №14
ак кара		-Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Эйе, мин яшел шар яратам.	Аудиоязма №45 - 46 Мультфильм: “Акбай туган көнгө барырга жыена”
жырла-жырлыйм		-Син нишилсек? -Мин жырлыйм.	Аудиоязма №47 Дэфтэрдэ эш №15
		жырлыйбыз зур рәхмәт	Аудиоязма №45, 48 – 49 Мультфильм: “Мияуның туган көне”
зур рәхмәт			Аудиоязма №50 Дэфтэрдэ эш №16
китап укий		Кыз китап укий. рәсем ясыйм-алма ясыйм	Аудиоязма №51 - 53 Дэфтэрдэ эш №17 Мультфильм: “Урман китапханәсендә” Аудиоязма №54 - 60 Дэфтэрдэ эш №18

рэсем ясыйм	мэктэп	Мультфильм “Уйный-уйный укыйбыз” Аудиоязма №61-63 Дэфтэрдэ эш №19
укийм	-Кем укий. -Мин укийм.	Мультфильм: “Урман мэктэбендэ” Аудиоязма №64
дэфтэр	бик тэмле Терем-терем, теремкэй, Зур түгел, кечженэ. Теремкэйдэ тычкан яши. Теремкэйдэ куян яши. Теремкэйдэ бүре яши. Теремкэйдэ төлке яши. Теремкэйдэ аю яши. Алар бик дус.	Мультфильм: “Теремкэй” Аудиоязма №65-66

**Уртанчылар төркеменең «Минем өем» уқыту методик комплекты
бүенча күрсәтмә, таратма материаллар.**

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гайлә» Бабай, әби, эти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гайлә» Бабай, әби, эти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, эти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, эти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

**Зурлар төркеменең «Уйный-уйный үсәбез» укуту методик комплекты
бүенча күрсәтмә, таратма материаллар.**

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гайлә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киеннәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй жиңазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар» (1- 10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гайлә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә)).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә

	Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Килемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныky, малайларныky), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныky, малайларныky), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй жиңизләр» Зур рәсемнәр: карават, урындык, ёстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәnlеге өчен атрибуллар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәnlеге өчен атрибуллар.	1.Өстәл театры өчен атрибуллар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, әни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибуллар (конус формасында): «Кем нәрсә ярат»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, этәч. ёстәл (зур, уртacha зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртacha зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртacha зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

**Мәктәпкә әзерлек төркеменең «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар”
укутыу методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.**

1.А 4 форматында курсәтмә рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә

	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 1 данә
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңгә фри, очпочмак.	Һәрберсе 15 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 15 данә
8x10 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай.	Һәрберсе 15 данә
15x20 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, этәч, бүре, керпе, үрдәк, тычкан, әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, шалкан. «Шалкан» ёстәл театры атрибутлары: Әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, тычкан, шалкан.	Һәрберсе 15 данә Һәрберсе 1 данә

Аудиоязмалар.
(уртанчылар төркеме)

Тема: “Минем гайләм”.

1 ичә кисәк (1 ичә тема).

- Здравствуйте, ребята! Исәнмесез, балалар! (пауза-3 секунд). Это мои лучшие друзья Акбай и Мияу. Они очень добрые, весёлые помощники. Акбай и Мияу разговаривают по другому, по-татарски. Послушайте, как они здороваются друг с другом (хатын-кыз тавышы).

Акбай: Hay-hay! Исәнме, Мияу!

Мияу: Мияу- мияу! Исәнме, Акбай!

2 ичә кисәк (1 ичә тема).

- Слушай! (ир-ат тавышы)

- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*) - Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*) - Эни (*хатын-кыз тавышы*)

3 ичे кисәк (1 ичे тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*) - Эти (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*) - Эни (*хатын-кыз тавышы*)

4 иче кисәк (1 иче тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*) - Эти (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*) - Эни (*хатын-кыз тавышы*)

5 иче кисәк (1 иче тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти-эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Эни-эни (*хатын-кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Малай, кыз”.

6 ичы кисәк (2 иче тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Эни (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Малай (*малай тавышы, пауза-5 секунд*)
- Кыз (*кыз тавышы*)

7 иче кисәк (2 иче тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Эти-эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Эни-эни (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Малай-малай (*малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)
- Кыз-кыз (*кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Әйдәгез, танышыйк”.

8 нче кисәк (4 нче тема).

Акбай белән **Мияу**: Исәнмесез, балалар! (*пауза-3 секунд*).

Балалар: Исәнмесез.

- А вы знаете, как надо знакомиться друг с другом (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Я знаю. Я Акбай. Мин Акбай. Ты кто? Син кем? (*обращается к Мияу*).

Мияу: Я Мияу. Мин Мияу. Син кем?

Акбай: Мин Акбай. Син кем?

9 нчы кисәк (4 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Мин Мияу.

Малай тавышы: Мин Коля.

Кыз тавышы: Мин Оля.

10 нчы кисәк (4 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Мин эти (*ир-ат тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)

- Мин эни (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)

- Мин малай (*малай тавышы жырлый, пауза-6 секунд*)

- Мин кыз (*кыз тавышы жырлый*)

Тема: “Эйдәгез, танышыйк”.

11 нче кисәк (5 нче тема).

-Ребята, послушайте, как здороваются Акбай и Мияу друг с другом.

Акбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Исәнме, Акбай!

12 нче кисәк (5 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Мин Мияу.

Тема: “Тату гайлә”.

13 нче кисәк (6 нчы тема).

Акбай: Исәнме, эни (*пауза – 3 секунд*)

Мияу: Исәнме, эти (*пауза – 3 секунд*)

Акбай: Исәнме, малай (*пауза – 3 секунд*)

Мияу: Исәнме, кыз.

Тема: “Минем дуслар”.

14 ичे кисәк (7 ичे тема).

- Где наши друзья, Акбай и Мияу? (*хатын-кыз тавышы*).

Ишек шакыган тавыш.

Мияу: Мияу – мияу! (*пауза – 3 секунд*)

Тәрбияче: Кем анда?

Мияу: Мияу – мияу! Мин песи.

Мияу – мияу! Мин песи.

Ишек шакыган тавыш.

Акбай: Hay-hay! (*пауза – 3 секунд*)

Тәрбияче: Кем анда?

Акбай: Hay – hay! Мин эт.

Hay – hay! Мин эт (*пауза – 6 секунд*)

Тәрбияче: Песи, кил монда! Эт, кил монда!

Ишек ачылған тавыш.

Мияу: Исәнмесез! Мияу – мияу! Мин песи.

Акбай: Исәнмесез! Hay – hay! Мин эт.

15 иче кисәк (7 ичे тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Мияу-мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза – 6 секунд*)

- Мияу-мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы жырлый, пауза – 6 секунд*)

- Hay-hay. Мин эт (*ир-ат тавышы жырлый, пауза – 6 секунд*)

- Hay-hay. Мин эт (*ир-ат тавышы жырлый*)

Тема: “Әйе.Юк.”

16 ичы кисәк (10 ичы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Мин эти (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)

- Мин эни (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)

- Мин малай (*малай тавышы, пауза – 3 секунд*)

- Мин кыз (*кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин Мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин Акбай. Мин эт (*ир-ат тавышы*)

17 ичे кисәк (10 ичы тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин эти (*ир-ат тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин эни (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин малай (*малай тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин кыз (*кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин Мияу. Мин песи (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
- Мин Акбай. Мин эт (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Кунак килгэн”.

18 иче кисәк (13 ичे тема).

- К нам сегодня пришли гости. Мияу, ты хочешь узнать, кто это? (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Мияу-мияу, хочу.

Акбай(курсәткән рәсемнәрне атый): Эби (*пауза-3 секунд*). Бабай.

19 ичы кисәк (13 иче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин эби (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Мин эби (*хатын-кыз тавышы*)

20 иче кисәк (13 иче тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 5 секунд*)
  - Мин бабай (*ир-ат тавышы, пауза – 5 секунд*)
  - Мин эби (*хатын-кыз тавышы, пауза – 5 секунд*)
  - Мин эби (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Безнең кунаклар”.

21 иче кисәк (16 ичы тема).

- Акбай и Мияу очень вежливые. При встрече они здороваются и друг у друга спрашивают “Как дела?” - “Хэллэр ничек?” (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Исэнме, Мияу.

Мияу: Исэнме, Акбай.

Акбай: Мияу, хэллэр ничек?

Мияу: Эйбэт. Акбай, хэллэр ничек?

Акбай: Эйбэт.

22 ичке кисәк (16 ичкы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бу бармак бабай,

Бу бармак эби,

Бу бармак эти,

Бу бармак эни,

Бу бармак малай.

Бу бармак бабай,

Бу бармак эби,

Бу бармак эти,

Бу бармак эни,

Бу бармак кыз.

Тема: “Безнең кунаклар”.

23 ичке кисәк (17 ичкы тема).

- Давайте, послушаем как Акбай и Мияу разговаривают при встрече (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Исэнме, Мияу.

Мияу: Исэнме, Акбай.

Акбай: Мияу, хэллэр ничек?

Мияу: Эйбэт. Акбай, хэллэр ничек?

Акбай: Эйбэт.

Тема: “Әби күттәнәче”.

24 ичке кисәк (19 ичкы тема).

Әби: Исэнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Исэнме, әби.

Әби (или күрсәтеп): Ипи (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Ипи.

25 ичө кисәк (19 ичө тема).

Әби: Син кем?

Мияу: Мин Мияу.

Әби: Мияу, мә ипи.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Бабай күчтәнәче”.

26 ичө кисәк (20 ичө тема).

Бабай: Исәнмесез, балалар (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Исәнме, бабай.

Бабай(алма күрсәтеп): Алма (*пауза- 3 секунд*).

Балалар: Алма.

27 ичө кисәк (20 ичө тема).

Бабай: Син кем?

Ақбай: Мин Ақбай.

Бабай: Ақбай, мә алма.

Ақбай: Рәхмәт.

Тема: “Сөт. Чәй”.

28 ичө кисәк (22 ичө тема).

- **Наши друзья Ақбай и Мияу угощаются. Давайте, спросим, что они пьют (хатын-кыз тавышы)**

- **Ақбай, бу нәрсә? (хатын-кыз тавышы)**

- **Ақбай: Чәй.**

- **Мияу, бу нәрсә? (хатын-кыз тавышы)**

- **Мияу: Сөт.**

29 ичө кисәк (22 ичө тема).

- **Слушай! (ир-ат тавышы)**

- **Тыңла! (хатын-кыз тавышы)**

- **Сөт (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Сөт (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Чәй (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Чәй (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Ипи (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Ипи (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Алма (ир-ат тавышы, пауза-3 секунд)**

- **Алма (ир-ат тавышы)**

30 ичы кисәк (22 ичे тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Чәй (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

31 иче кисәк (22 ичे тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Сөт (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*)
- Чәй (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд*)
- Ипи (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд*)
- Алма (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Дустыңы сыйла”.

32 иче кисәк (23 иче тема).

Ақбай: Мияу, мә сөт.

Мияу: Ақбай, мә ипи.

- Ақбай и Мияу друг друга угостили. А что они забыли сказать за угощение? (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)

Балалар: Спасибо.

- Правильно, “Спасибо” – “Рәхмәт”. Ақбай, скажи “Рәхмәт” (*хатын-кыз тавышы*)

Ақбай: Рәхмәт. Мияу, скажи “Рәхмәт”.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Песине сыйла”.

33 иче кисәк (25 иче тема).

- Ақбай здесь, а где же Мияу? Ақбай позови, Мияу (*хатын-кыз тавышы*)

Ақбай: Мияу, иди сюда. Кил монда.

- Мияу не идёт. Наверно не слышит. Давайте, вместе позовём (*хатын-кыз тавышы*)

Бергә: Мияу, кил монда.

34 иче кисәк (25 иче тема).

- Мияу проголодался. Давайте, его угостим вкусным молоком. Песи, мә сөт. Сөт тәмлеме? (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Сөт тәмле, тәмле. Рәхмәт (*пауза-5 секунд*)

- Ақбай, мә ипи. Ипи тәмлеме? (*хатын-кыз тавышы*)

Ақбай: Ипи тәмле, тәмле. Рәхмәт.

Тема: “Кунак сыйлау”.

35 ическ (26 ичы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд*)
- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд*)
- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы*)

36 ическ (26 ичы тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Ипи тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Чәй тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Алма тәмле-тәмле (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд*)
- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)
- Сөт тәмле-тәмле (*хатын-кыз тавышы*)

37 ическ (26 ичы тема).

- Сегодня у нас Акбай в гостях. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул (*хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд*)

Бергә: Акбай, кил монда.

Акбай: Исәнмесез (*пауза-5 секунд*)

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

- Акбай, садись. Утыр (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Акбай, утыр.

- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр (*хатын-кыз тавышы пауза-5 секунд*)

Балалар: Акбай, утыр.

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Кунакны ашат”.

38 ичे кисәк (28 ичे тема).

- Мияу, кил монда, утыр. Мә, ипи аша (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Ипи тәмле.

- Акбай кил монда, утыр. Мә, алма аша (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Алма тәмле.

Тема: “Чәй табынында”.

39 ичы кисәк (29 ичы тема).

- Мияу, кил монда, утыр. Мә, сөт эч (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Сөт тәмле.

- Акбай кил монда, утыр. Мә, чәй эч (*хатын-кыз тавышы*)

Мияу: Рәхмәт. Чәй тәмле.

Тема: “Үенчыклар”.

40 ичы кисәк (31 ичे тема).

- Акбай и Мияу принесли “Чудесную коробку”. Давайте, посмотрим, что лежит в этой коробке (*хатын-кыз тавышы*)

- Что это? Бу нәрсә? Акбай, бу нәрсә? (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Туп.

- Мияу, бу нәрсә? (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Туп.

Тема: “Зур – кечкенә”.

41 иче кисәк (32 иче тема).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп. Туп зур.

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп. Туп кечкенә.

42 иче кисәк (32 иче тема).

Үен.

Туп, туп

Зур туп.

Туп, туп

Кечкенә туп.

43 ичэ кисэк (32 ичэ тема).

Үен.

Туп-туп,

Зур туп.

Сикер-сикер,

Зур туп.

Туп-туп,

Кечкенэ туп.

Сикер-сикер,

Кечкенэ туп.

Тема: Күцел ачу кичэсе “Туган көн”.

44 ичэ кисэк (33 ичэ тема).

- Сегодня у Акбай день рождения. Мы ему подарим большие и маленькие мячи. Его ещё нет. Он наверно готовится, наряжается. Давайте, позовём Акбай и посадим на красивый стул (хатын-кыз тавышы, пауза-5 секунд)

Бергэ: Акбай, кил монда.

Акбай: Исэнмесез (пауза-5 секунд)

Балалар: Исэнме, Акбай. Хэллэр ничек?

Акбай: Эйбэт.

- Акбай, кил монда, утыр (хатын-кыз тавышы)

Мияу: Акбай, кил монда, утыр.

- Давайте, вместе предложим садиться. Акбай, утыр (хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд)

Балалар: Акбай, утыр.

Акбай: Рэхмэт.

Тема: “Курчак кунакка килгэн”.

45 ичэ кисэк (34 ичэ тема).

- В волшебной коробке появилась новая игрушка. Давайте, посмотрим, что это? Бу нэрсэ? Курчак. Курчак (хатын-кыз тавышы).

46 ичны кисэк (34 ичэ тема).

- Слушай! (ир-ат тавышы)

- Тыңла! (хатын-кыз тавышы)

Мин курчак.

Мин курчак.

Мин матур курчак.

Мин матур курчак (*Бала тавышы жыр итеп жырлый*).

Тема: “Уйныйбыз”.

47 ичे кисәк (38 ичे тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә.

Әллә-лә, әллә-лә, карусель әйләнә,

Матур курчак әйләнә,

Зур-зур аю әйләнә,

Кечкенә куян әйләнә (*төмп әкрен, 2 тапкыр кабатлана, балалар тавышы жырлый*)

Тема: “Мияуга бүләк”.

48 иче кисәк (40 ичы тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Зур курчак (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә курчак (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур куян (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә куян (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур туп (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә туп (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур аю (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә аю (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур песи (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә песи (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд*)
- Зур эт (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд*)
- Кечкенә эт (*хатын-кыз тавышы*)

Тема: “Үенчыклар кибете”.

49 ичы кисәк (41 иче тема).

Ақбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Хәлләр ничек?

Мияу: Әйбәт.

Акбай: Аю бир.

Мияу: Нинди аю?

Акбай: Зур аю.

Мияу: Мә, зур аю.

Акбай: Рәхмәт.

Мияу: Сау бул, Акбай.

Мияу: Сау бул, Мияу.

Тема: “Бұләкләр”.

50 ичесек (43 ичес тема).

- Какие красивые игрушки. Поиграем в интересную игру “Назови правильно - играй”, “уйна” . Бу нәрсә? (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Курчак.

- Мә, курчак, уйна! (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Рәхмәт.

Тема: “Уйна”.

51 ичесек (44 ичес тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Туп матур, туп матур? (*ир-ат тавышы жырлық, пауза-5 секунд*)

- Эйе, эйе, туп матур (*кыз тавышы жырлық, пауза-5 секунд*)
(2 тапқыр кабатлана)

- Аю зур, аю зур? (*ир-ат тавышы жырлық*)

- Эйе, эйе, аю зур (*кыз тавышы жырлық*)
(2 тапқыр кабатлана)

- Бу курчак? Бу курчак? (*ир-ат тавышы жырлық*)

- Эйе, эйе, бу курчак (*кыз тавышы жырлық*)
(2 тапқыр кабатлана)

Тема: “Ю”.

52 ичесек (47 ичес тема).

- После прогулки игрушки испачкались. Надо их помыть. Акбай, помой мячик. Туп ю. Попросите друг друга помыть игрушку (*ир-ат тавышы*).

53 ичесек (47 ичес тема).

Үен.

Ю, ю, ю – туп ю.

Ю, ю, ю – машина ю.

Ю, ю, ю – курчак ю.

Ю, ю, ю – куян ю.

Ю, ю, ю – алма ю.

Ю, ю, ю – аю ю.

Ю, ю, ю – песи ю.

Ю, ю, ю – эт ю.

Тема: “Уйныйбыз да, саныйбыз да”.

54 нче кисәк (51 нче тема).

Үен.

Туп, туп, матур туп,

Сикер, сикер матур туп.

Бер, ике, өч, дүрт, биш,

Сикер, сикер, матур туп.

55 нче кисәк (51 нче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*жырның темпы әкрен*).

56 нчы кисәк (51 нче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*тепп әкрен*)

Тема: “Үенчыклар”.

57 нче кисәк (52 нче тема).

(Жырлан әйтмеләр)

Бер аю, ике аю, өч аю, дүрт аю, биш аю, зур аю (*ир-ат тавышы*)

Бер куян, ике куян, өч куян, дүрт куян, биш куян, кечкенә куян (*хатын-кыз тавышы*)

Бер эт, ике эт, өч эт, дүрт эт, биш эт, эйбәт эт (*ир-ат тавышы*)

Бер песи, ике песи, өч песи, дүрт песи, биш песи, матур песи (*хатын-кыз тавышы*)

Бер туп, ике туп, өч туп, дүрт туп, биш туп, чиста туп (*ир-ат тавышы*)

Тема: “Ничә уенчык?”

58 ичे кисәк (53 ичे тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*ир-ат тавышы*)

59 ичы кисәк (53 иче тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю.

Бер, ике, өч, дүрт, биш аю,

Зур аю, матур аю (*ир-ат тавышы*)

60 ичы кисәк (53 иче тема).

Мияу: Исәнме, Акбай!

Акбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

Мияу: Күян бир.

Акбай: Ничә күян?

Мияу: Ике.

Акбай: Мә, ике күян.

Мияу: Рәхмәт.

Акбай: Сау бул, Мияу!

Мияу: Сау бул, Акбай!

Тема: “Бергәләп уйныйбыз”.

61 иче кисәк (55 иче тема).

Бармак уены.

Исәнме, бабай.

Исәнме, әби.

Исәнме, эти.

Исәнме, эни.

Исәнме, малай.

Исәнме, бабай.

Исәнме, әби.

Исәнме, эти.

Исәнме, эни.

Исәнме, кыз.

Тема: “Кунак чакырабыз”.

62 ичे кисәк (56 ичы тема).

Мияу: Исәнме, Ақбай!

Ақбай: Исәнме, Мияу!

Мияу: Ақбай, кил монда. Утыр.

Ақбай: Рәхмәт.

Мияу: Ақбай, мә ипи, аша.

Ақбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.

Мияу: Сау бул, Ақбай!

Ақбай: Сау бул, Мияу!

Тема: “Бу өйдә кем яши?”

63 иче кисәк (59 ичы тема).

- Слушай!Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла!Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Бу өй матур,

Бу өй зур.

Монда яши бабай.

-Мин бабай (*бабай тавышы*).

Монда яши әби.

-Мин әби (*әби тавышы*).

Монда яши эти.

-Мин эти (*эті тавышы*).

Монда яши эни.

-Мин эни (*әни тавышы*).

Монда яши малай.

-Мин малай (*малай тавышы*).
Монда яши кыз.

-Мин кыз (*кыз тавышы*).
Әйе шул, әйе шул.
Бу өй матур,

Бу өй зур (*бергə*)
Тема: “Без театр уйныйбыз”.
64нче кисәк (60 ичे тема).

Татар халық бию көе (*балалар өчен яраклысы*)

Аудиоязмалар (зурлар төркеме)

Тема: “Минем өем”.

1 ичे кисәк (1 ичे тема).

Жырлы – биүле уен “Минем өем”.

Бу өй матур,
Бу өй зур.
Монда яши бабай,
Мин бабай (*бабай тавышы*)

Монда яши әби.
Мин әби (*әби тавышы*)

Монда яши эти,
Мин эти (*эті тавышы*)

Монда яши эни.
Мин эни (*әни тавышы*)

Монда яши малай,
Мин малай (*малай тавышы*)

Монда яши кыз,
Мин кыз (*кыз тавышы*)
Әйе шул, әйе шул,
Бу өй матур,
Бу өй зур. (*бала тавышы жырлый*)

Тема: “Кишер үстерәбез”.

2 иче кисәк (4 иче тема).

- Зур кишер (*кысса пауза-5 секунд*).
- Кечкенә кишер(*кысса пауза-5 секунд*).
- Чиста кишер (*кысса пауза-5 секунд*).
- Пычрак кишер.

Тема: “Куян күчтәнәче”.

3 ичे кисәк (5 ичे тема).

Жыр.

Кишер, кишер,

Тәмле кишер.

Зур кишер,

Баллы кишер. (*бала тавышы жырлый*)

Тема: “Серле кәрзин”.

4 иче кисәк (7 иче тема).

Ишек шакыган тавыш (*пауза-10 секунд*).

Тәрбияче: Кто-то стучится в дверь. Давайте спросим:

- Кто там? - Кем анда?

Балалар белән тәрбияче: Кем анда?

Акбай: Hay-hay. Мин Акбай (*пауза-6 секунд*).

Балалар белән тәрбияче: Акбай, кил монда.

Ишек ачылган тавыш (*пауза-3 секунд*).

Акбай: Исәнмесез, балалар (*пауза-6 секунд*).

Балалар: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбәт.

5 иче кисәк (7 иче тема).

Акбай: Мияу, кил монда. Кишер ал.

Мияу: Ничә кишер?

Акбай: Ике кишер.

Мияу: Рәхмәт.

Тема: “Бар матур бакча”.

6 ичы кисәк (9 ичы тема).

Жырлы-биюле уен. “Бар безнең бакчабыз”.

1) Бар матур бакча,
Анда кишер үсә.
Менә шундый кишер зур,
Менә шундый кечкенә.

Күшымта:
Кишер, кишер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.

Эллә-лә, эллә-лә,
Биеп, биеп кит әле.
2) Бар матур бакча,
Анда алма үсә.

Менә шундый алма зур,
Менә шундый кечкенә.

Күшымта:
Алма, алма, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Эллә-лә, эллә-лә,
Биеп, биеп кит әле.

3) Шофер, шофер, кил әле,
Биеп, биеп кит әле.
Эллә-лә, эллә-лә,
Биеп, биеп кит әле.

Тема: “Серле яңчык”.

7 ичке кисәк (10 ичке тема).

Мияу, Акбай: Исәнмесез, балалар (пауза-10 секунд)

Балалар: Исәнме, Акбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу, Акбай: Эйбәт.

- **Мияу и Акбай принесли волшебный мешочек. Давайте, узнаем, что у них в мешочке (хатын-кызы тавышы).**

Акбай (кишер күрсәтә): Бу нәрсә? (пауза-6 секунд)

Тәрбияче белән балалар: Кишер.

Акбай: Кишер нинди? (пауза-6 секунд)

Тәрбияче белән балалар: Кишер кечкенә.

Акбай(суган курсаты): Бу нэрсэ?

Мияу: Суган.

Мияу(бэрэнгэе курсаты): Бу нэрсэ?

Акбай: Бэрэнгэе.

Тема: “Бар матур бакча”.

8 ичэ кисэк (12 ичэ тема).

Жырлы-биюле уен. “Бар матур бакча”.

1)Бар матур бакча,

Анда бэрэнгэ үсэ.

Бэрэнгэ шундый зур,

Бэрэнгэ кечкенэ.

Күшүмтэ:

Бэрэнгэ, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсэ.

Менэ шундый суган зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Күшүмтэ:

Суган, суган, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

3)Бар матур бакча,

Анда кыяр үсэ.

Менэ шундый кыяр зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Күшүмтэ:

Кыяр, кыяр, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит әле.

4) Шофер, шофер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле. (бала тавышы жырлык)

Тема: “Без хезмәт яратабыз”.

9 ичы кисәк (13 иче тема).

Мияу, Ақбай: Исәнмесез, балалар (пауза-10 секунд).

Балалар: Исәнме, Ақбай. Исәнме, Мияу. Хәлләр ничек?

Мияу, Ақбай: Әйбәт.

-**Мияу и Ақбай** принесли волшебный мешочек. Узнайте на ощупь, что у них в мешочке (*хатын-кызы тавышы*).

Ақбай: Бу кишер?

Мияу: Юк.

Ақбай: Бу суган?

Мияу: Юк.

Ақбай: Бу қәбестә?

Мияу: Әйе, қәбестә.

10 ичы кисәк (13 иче тема).

- **Я назову количество овощей, а вы найдите рисунок, покажите, назовите** (*хатын-кызы тавышы*).

Мияу: Бер қәбестә (пауза-10 секунд).

Бала: Бер қәбестә.

Мияу: Өч қәбестә (пауза-10 секунд).

Бала: Өч қәбестә.

Мияу: Ике қәбестә (пауза-10 секунд).

Бала: Ике қәбестә.

Мияу: Биш қәбестә.

Бала: Биш қәбестә.

11 иче кисәк (13 иче тема).

Мияу: Исәнме, Ақбай.

Ақбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Хәлләр ничек?

Акбай: Эйбэт.

Мияу: Акбай, кэбестэ бир.

Акбай: Нинди кэбестэ?

Мияу: Зур кэбестэ.

Акбай: Ничэ кэбестэ?

Мияу: Бер кэбестэ.

Акбай: Мэ, бер кэбестэ.

Мияу: Рэхмэт, Мияу. Сау бул.

Акбай: Сау бул, Акбай.

Тема: “Уйный-уйный эшлибез”.

12 ичэ кисэк (15 ичэ тема).

Жырлы-биюле уен.

1)Бар матур бакча,

Анда кишер үсэ.

Менэ шундый кишер зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушымта:

Кишер, кишер, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

2) Бар матур бакча,

Анда суган үсэ.

Менэ шундый суган зур,

Менэ шундый кечкенэ.

Кушымта:

Суган, суган, кил эле,

Биеп-биеп кит эле.

Эллэ-лэ, эллэ-лэ,

Биеп-биеп кит эле.

3)Бар матур бакча,

Анда кыяр үсэ.

Менэ шундый кыяр зур,

Менә шундый кечкенә.

Күшымта:

Кыяр, кыяр, кил әле,

Биеп-биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп-биеп кит әле.

4) Шофер, шофер, кил әле,

Биеп, биеп кит әле.

Әллә-лә, әллә-лә,

Биеп, биеп кит әле.

(бала тавышы жырлый)

Тема: “Төслэр дөньясы”.

13 ичे кисәк (16 ичы тема).

Ақбай, Мияу: Исәнмесез, балалар (*пауза-6 секунд*).

Балалар: Исәнме, Ақбай. Исәнме, Мияу.

Ақбай, Мияу: Хәлләр ничек?

Балалар: Әйбәт.

13 ичे (а) кисәк (16 ичы тема).

Ақбай: Бу нәрсә?

Мияу: Туп.

Ақбай: Туп нинди?

Мияу: Туп кызыл.

13 иче (б) кисәк (16 ичы тема).

Мияу: Бу нәрсә?

Ақбай: Туп.

Мияу: Туп нинди?

Ақбай: Туп сары.

14 иче кисәк (16 ичы тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Бу нәрсә? (*ир-ат тавышы*)

- Туп (*хатын-кыз тавышы, кыска пауза*)
- Туп нинди? (*ир-ат тавышы*)
- Сары (*хатын-кыз тавышы*)

15 ичे кисәк (16 ичы тема).

- **Слушай! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу туп (*ир-ат тавышы, пауза-б секунд, балалар кабатлый*) .
- Туп сары (*хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый*).

16 ичы кисәк (16 ичы тема).

- **Слушай!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу нэрсә? (*ир-ат тавышы*)
- Туп (*хатын-кыз тавышы*).
- Туп нинди? (*ир-ат тавышы*)
- Кызыл (*хатын-кыз тавышы*)

17 иче кисәк (16 ичы тема).

- **Слушай! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)
- **Тыңла! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу туп (*ир-ат тавышы, пауза-б секунд, балалар кабатлый*) .
- Туп кызыл (*хатын-кыз тавышы, балалар кабатлый*).

18 иче кисәк (16 ичы тема).

Жыр.

Туп, туп, кызыл туп.

Сикер, сикер, кызыл туп.

Туп, туп, сары туп.

Сикер, сикер, сары туп (*бала тавышы*).

19 иче кисәк (16 ичы тема).

Үен.

1) Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп,

Сикер, сикер, сары туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер сары туп.

Тема: “Төслэр дөньясы”.

20 ичे кисәк (17 ичे тема).

Жыл.

1)Туп, туп, кызыл туп,

Сикер, сикер, кызыл туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер кызыл туп.

2)Туп, туп, сары туп,

Сикер, сикер, сары туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер сары туп.

3)Туп, туп, яшел туп,

Сикер, сикер, яшел туп.

Бер, ике, ёч, дүрт, биш, алты, жиде, сигез, тугыз, ун,

Сикер, сикер яшел туп.

Тема: “Яшелчә салаты”.

21 иче кисәк (19 ичы тема).

-Заяц хотел приготовить овощной салат. Давайте поможем выбрать овощи. Что нужно для салата? Нэрсә кирәк?
(пауза-3 секунд). Кишер кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Суган кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Помидор кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-Кыяр кирәк? (хатын-кыз тавышы)

Акбай: Кирәк.

-**Кәбестә кирәк?** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Кирәк.

-**Бәрәңгә кирәк?** (*хатын-кыз тавышы*)

Акбай: Кирәк.

21 ичे (а) кисәк (19 ичы тема).

- **Слушай! Повтори!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Кабатла!** (*хатын-кыз тавышы*)

- Кишер кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).

- Суган кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).

- Помидор кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).

- Кыяр кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).

- Кәбестә кирәк (*ир-ат тавышы, пауза -5 секунд*).

- Бәрәңгә кирәк (*ир-ат тавышы*).

Тема: “Уйныйбыз да, жырлыыйбыз да”.

22 иче кисәк (23 ичे тема).

Балалар тавышы жырылый.

1.Миңа кыяр кирәк,

Сиңа кыяр кирәк.

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сұзларне әйткәнче.

Битлексез бала: Кәбестә кирәк.

Кәбестә битлеге кигән бала белән битлексез бала күышалар, түгәрәктә балалар жырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа кәбестә кирәк.

Музыка гына уйный.

2.Миңа кыяр кирәк,

Сиңа кыяр кирәк.

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сұзларне әйткәнче.

Битлексез бала: Бәрәңгे кирәк.

Кәбестә битлегеге кигән бала белән битлексез бала күышалар, түгәрәктә балалар жыырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа бәрәңге кирәк.

Музыка гына уйный.

3. Миңа кыяр кирәк,

Сиңа кыяр кирәк.

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа нәрсә кирәк?

Музыка гына уйный, түбәндәге сүзләрге әйткәнче.

Битлексез бала: Суган кирәк.

Кәбестә битлегеге кигән бала белән битлексез бала күышалар, түгәрәктә балалар жыырлап торалар:

Әйе шул, әйе шул,

Сиңа суган кирәк.

Музыка гына уйный.

22 ичә (а) кисәк (23 ичә тема) - шуши уенга сүзсез генә фонограмма.

23 ичә кисәк (23 ичә тема).

Жырлы-биюле уен “Кәрзинде нәрсә бар?”

1. Эйдә, эйдә, әйт әле,

Кәрзинде нәрсә бар?

Кәрзинде кызыл, сары,

Яшел, матур алма бар.

2. Эйдә, эйдә, әйт әле,

Кәрзинде нәрсә бар?

Кәрзинде кыяр, суган,

Кәбестә бар, кишер бар.

Тема: “Уңыш бәйрәме”.

24 ичә кисәк (24 ичә тема).

Жыр.

Бабай, бабай әйт әле,

(балалар

Кәрзинде нәрсә бар?

сорый)

Кэрзиндэ кызыл, сары,
Яшел, матур алма бар.   *(бабай
жұавабы)*

Бабай, бабай эйт әле,
Кэрзиндэ нәрсә бар?   *(балалар
сорый)*

Кэрзиндэ кыяр, суган,
Кәбестә бар, кишер бар.   *бабай
жұавабы*

Тема: “Ашамлықлар”.

25 ичे кисәк (25 ичे тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Чәй (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Сөт (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза – 3 секунд*).
- Ботка (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*).

26 иче кисәк (25 иче тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи (*ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый*).
- Чәй (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*).
- Сөт (*ир-ат тавышы, пауза -6 секунд, балалар кабатлый*)
- Аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, балалар кабатлый*).
- Ботка (*ир-ат тавышы, балалар кабатлый*)

27 иче кисәк (25 иче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Ипи – тәмле ипи (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*)
- Чәй – тәмле чәй (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*).

- Сөт – тәмле сөт(*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*)
- Аш – тәмле аш (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*).
- Ботка – тәмле ботка(*ир-ат тавышы, балалар таратма рәсемне күрсәтә, балалар кабатлый*).

28 ичे кисәк (25 ичे тема).

Жыр.

Без ашыйбыз тәмле аш,
Тәмле аш, тәмле аш.
Без ашыйбыз тәмле ботка,
Тәмле ботка, тәмле ботка.

Тема: “Кем нәрсә яраты?”.

29 иче кисәк (30 иче тема).

-Ребята, слушайте, сказку: “Кто что любит?”- “Кем, нәрсә яраты?”

Персонажлар: эт, песи, куян, аю.

Эт һәм песи, куян белән аюны очраталар.

Эт, песи: Син кем?

Аю: Мин аю.

Куян: Мин куян. Син кем?

Песи: Мин песи Мияу.

Эт: Мин эт Акбай.

Песи: Куян, син нәрсә яратасың?

Куян: Мин, кишер яратам.

Песи: Мә, куян, кишер аша.

Куян: Рәхмәт. Кишер тәмле. Мә, песи, кишер аша.

Песи: Юк-юк, мин сөт яратам, сөт тәмле.

Куян: Мә, сөт, эч.

Песи: Рәхмәт, сөт тәмле. Мә, аю, су эч.

Аю: Юк-юк, мин алма яратам, алма тәмле, баллы.

Песи: Монда алма күп, нинди алма кирәк?

Аю: Кызыл алма кирәк.

Песи сары алма бирә: Мә, кызыл алма.

Аю: Юк, бу сары алма, миңа ике кызыл алма кирәк.

Песи: Мә, ике кызыл алма, аша.

Аю: Рәхмәт.

Аю бер алманы ашый, икенче алманы эткә бирә: Мә, Акбай, алма аша.

Эт: Юк, мин аш, ботка яратам.

Аю: Мә, эт, ботка аша.

Эт: Рәхмәт, ботка тәмле.

Тема: “Туган көн”.

30 ичес кисәк (31 ичес тема).

- Скоро у Алии день рождение. Придут гости, нужна посуда: тарелка - тәлинкә, ложка – кашык (*хатын-кызы тавышы*).
- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кызы тавышы*)
- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Тәлинкә (*хатын-кызы тавышы, пауза - 3 секунд*)
- Кашык (*ир-ат тавышы, пауза – 3 секунд*)
- Кашык (*хатын-кызы тавышы*)

31 ичес кисәк (31 ичес тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кызы тавышы*)
- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза - 6 секунд*)
- Кашык (*хатын-кызы тавышы*)

32 ичес кисәк (31 ичес тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кызы тавышы*)
- Тәлинкә (*ир-ат тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык тәлинкәне курсәтәләр, балалар кабатлый*).
- Кашык (*хатын-кызы тавышы, пауза - 10 секунд, уенчык кашыкны курсәтәләр, балалар кабатлый*).

33 ичес кисәк (31 ичес тема).

Акбай: Мияу, кашык бир.

Мияу: Нинди кашык?

Акбай: Зур кашык. Кызыл кашык.

Мияу: Ничэ кашык?

Акбай: Ике кашык.

Мияу: Мэ, ике кашык.

Акбай: Рэхмэт.

Тема: “Чэй табыны эзерлибез”.

34 ичे кисәк (34 ичे тема).

- Для гостей мы поставили на стол ложку-кашык, тарелку-тэлинкэ. А сегодня поставим чашку-чинаяк (*пауза-3 секунд*). Чынаяк (*хатын-кыз тавышы*).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза - 5 секунд*)

- Чынаяк (*хатын-кыз тавышы*)

35 иче кисәк (34 иче тема).

- Слушай! Повтори! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, тэрбияче чынаяк рәсемен курсәтә, балалар кабатлый*).

- Чынаяк (*хатын-кыз тавышы, тэрбияче чынаяк рәсемен курсәтә, балалар кабатлый*).

36 ичы кисәк (34 иче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)

- Чынаяк (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк курсәтә, балалар кабатлый*).

- Кашык (*хатын-кыз, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык кашык курсәтә, балалар кабатлый*).

- Тэлинкэ (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, таратма рәсем яки уенчык чынаяк курсәтә, балалар кабатлый*).

Тема: “Төсле чынаяклар”.

37 иче кисәк (35 иче тема).

- Посмотрите какая красивая, синяя чашка – зэнгэр чынаяк. Мэ, зэнгэр чынаяк (*хатын-кыз тавышы*).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)

- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Зэнгэр – зэнгэр чынаяк,

Зэнгэр – зэнгэр чынаяк.

Эйе шул, эйе шул,
Матур, чиста чынаяк.
Эйе шул, эйе шул,
Зэнгэр, зэнгэр чынаяк.

Тема: “Без киенәбез”.

38 ичө кисәк (39 ичө тема).

Жыр.

Минем күлмәк матур, (*кыз тавышы*)
Синең күлмәк матур. (*малай тавышы*)
Эйе шул, эйе шул, (*икесе*
Минем күлмәк матур. *бергә*)
Минем чалбар матур, (*малай тавышы*)
Синең чалбар матур. (*кыз тавышы*)
Эйе шул, эйе шул, *икесе*
Минем чалбар матур. *бергә*)

Тема: “Киенергә ярдәм ит”.

39 ичө кисәк (40 ичө тема).

-Акбай и Мияу принесли куклам новые наряды: чалбар, күлмәк. Кукле девочке предложим одеть платье, мальчику – брюки. “Курчак күлмәк ки”. “Курчак чалбар ки”(пауза- 3 секунд). Эйдәгез, курчакны киендерәбез. Кукла, надень платье. Курчак, күлмәк ки (пауза- 10 секунд). Курчак, чалбар ки (пауза- 10 секунд, хатын-кызы тавышы).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кызы тавышы*)
- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы*)
- Курчак, чалбар ки (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакка чалбар кидерә*).
- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кызы тавышы*)
- Курчак, күлмәк ки (*хатын-кызы тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакка күлмәк кидерә*).

Тема: “Алия йокларга жыена”.

40 ичө кисәк (41нче тема).

-Куклам пора спать. Поможем снять платье и брюки. Курчак, күлмәк сал (*хатын-кызы тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакка күлмәген салдыра*). Курчак, чалбар сал (*хатын-кызы тавышы*).

41 ичे кисәк (41 ичे тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы*)
- Курчак, чалбар сал (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакның чалбарын салдыра*).
- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк сал (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче курсәтмә кәгазь курчакның күлмәген салдыра*).

42 иче кисәк (41 иче тема).

- Слушай! Повтори! Выполнни! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Кабатла! Утә! (*хатын-кыз тавышы*)
- Курчак, күлмәк сал (*ир-ат тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның күлмәген салдыралар*).
- Курчак, чалбар сал (*хатын-кыз тавышы, пауза-15 секунд, балалар кабатлый, таратма кәгазь курчакның чалбарын салдыралар*).

43 иче кисәк (41 иче тема).

Бишек жыры (*гадирәк сүзле булса, яшиы бұлып иде*)

Тема: “Хәерле көн”

44 иче кисәк (43 иче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен курсәтә*).
- Бу бит (*хатын-кыз тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның битен курсәтә*).
- Бу кул (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче курчакның кулын курсәтә*).
- Бу кул (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче курчакның кулын курсәтә*).

45 иче кисәк (43 иче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бу бит (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үzlәренең битен курсәтәләр, кабатлылар*).
- Бу кул (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар үzlәренең кулын курсәтәләр, кабатлылар*).

46 ичы кисәк (43 ичे тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мә су, бит ю (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар бирене имитация белән күрсәтәләр, кабатлыйлар*).
- Мә су, кул ю (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар бирене имитация белән күрсәтәләр, кабатлыйлар*).

47 иче кисәк (43 иче тема).

- Слушай! Покажи! Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Күрсәт! Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Бит чиста (*ир-ат тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән курсәтәләр*).
- Кул чиста (*хатын-кыз тавышы, пауза -10 секунд, балалар кабатлыйлар, хәрәкәт белән курсәтәләр*).

48 иче кисәк (43, 44 иче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)

Мә су,
Бит, кулны ю.
Чиста су, чиста су,
Ю, ю, ю.

Тема: Өстәл театры “Өч аю”.

49 ичы кисәк (46 ичы тема).

-Ребята, слушайте, сказку: “Три медведя”- “Өч аю”

Персонажлар: еч аю.

Күренеш: Урман. Урмандагы өйдә еч аю яши.

В избушке на краю леса жили три медведя. Большого медведя звали Михаил Иванович. Он говорил грубым голосом. Медведицу звали Настасья Петровна. А маленького медвежонка звали Мишутка. Он говорил тоненьkim голоском.

После ужина медведи собирались за круглым столом и дружно вели беседу.

Михаил Иванович садился за стол и грубым голосом говорил: “**Бу өстәл**”. Настасья Петровна не так громко: “**Бу өстәл**”. Маленький Мишутка говорил тоненьkim голоском: “**Бу өстәл**”.

А потом Михаил Иванович поудобнее садился на стул и говорил: “**Бу урындык**”. Настасья Петровна говорила: “**Бу урындык**”. А маленький Мишутка увидел свой сломанный стульчик и спросил: “**Бу урындык?**”.

После обеда медведи шли в другую горницу. Там стояли три кровати.

Михаил Иванович грубым голосом говорил: “**Бу карават**”. Настасья Петровна говорила не так громко: “**Бу карават**”. А Мишутка-шалунишка показал на свою кровать и сказал: “Бу диван”. Михаил Иванович и Настасья Петровна его поправили: “**Бу карават**”.

Перед сном медведи желали друг-другу: “Спокойной ночи” и сладко засыпали.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхэт”.

50 ичे кисәк (49 ичы тема).

-**Мияу и Акбай приглашают нас в магазин игрушек (хатын-кыз тавышы)**

Мияу: Исәнме, Акбай. Хәлләр ничек?

Акбай: Исәнме, Мияу. Эйбәт. Нәрсә кирәк?

Мияу: Туп кирәк.

Акбай: Нинди туп?

Мияу: Зур, яшел, матур туп.

Акбай: Ничә туп?

Мияу: Бер туп.

Акбай: Мә, бер туп.

Мияу: Рәхмәт. Сау бул, Акбай.

Акбай: Сау бул, Мияу.

51 иче кисәк (49 ичы тема).

-**Дети, игрушки тоже хотят с нами поиграть в игру “Карусель”. Давайте поиграем (хатын-кыз тавышы).**

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Әллә-лә, әллә-лә,

Карусельләр эйләнә,

Матур курчак эйләнә.

Зур-зур аю эйләнә.

Тема: “Уенчыклар иленә сәяхэт”.

52 иче кисәк (50 иче тема).

- **Слушай! Пой!** (*ир-ат тавышы*)

- **Тыңла! Жырла!** (*хатын-кыз тавышы*)

Алиянең туган көненә

Без пешердек ак ипи.
Менә шундый ипи зур,
Менә шундый кечкенә,
Менә шундый тәмле,
Менә шундый баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул ипи тәмле.

Тема: “Уйнарга яратам”.
53 ичे кисәк (52 ичे тема).

-Ребята, к нам пришел красивый зайчик. Я очень его люблю: “яратам”. Вы тоже обнимите зайчика и скажите: “люблю” - “яратам” (хатын-кыз тавышы).

54 иче кисәк (52 иче тема).

- Слушай! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Яратам (*ир-ат тавышы, пауза-5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап курсәтә*).
- Яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза- 5 секунд, тәрбияче нинди дә булса уенчыкны кочаклап курсәтә*).

55 иче кисәк (52 иче тема).

- Слушай!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Яратам (*ир-ат тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар*).
- Яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-10 секунд, балалар әйтә, парлашып кочаклашалар*).

56 ичы кисәк (52 иче тема).

- Слушай!Покажи!Повтори! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла!Күрсәт!Кабатла! (*хатын-кыз тавышы*)
- Мин алма яратам (*ир-ат тавышы, пауза-6 секунд, алманы курсәтә, балалар әйтә*).
- Мин кыяр яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, кыярны курсәтә, балалар әйтә*).
- Мин груша яратам (*хатын-кыз тавышы, пауза-6 секунд, грушаны курсәтә, балалар әйтә*).
- Мин ипи яратам (*ир-ат тавышы, мандаринны курсәтә, балалар әйтә*).

57 иче кисәк (52 иче тема).

- Слушай! Пой! (*ир-ат тавышы*)
- Тыңла! Жырла! (*хатын-кыз тавышы*)
Мин алма яратам,
Яратам, яратам.
Мин кыяр яратам,
Яратам, яратам.
Мин груша яратам,
Яратам, яратам.
Мин Коляны яратам,
Яратам, яратам.
Мин Оляны яратам.
Яратам, яратам.

Тема: “Син нәрсә яратасың?”.

58 ичे кисәк (53 ичे тема).

Жыр “Яратам”.

Яратам, яратам.
Курчак яратам.
Яратам, яратам.
Аю яратам.
Яратам, яратам.
Куян яратам.
Яратам, яратам.
Туп яратам.
Яратам, яратам.
Песи яратам.
Яратам, яратам.
Эт яратам.

Тема: “Уйный-уйный үсәбез”.

59 ичы кисәк (55 иче тема).

Әллә-лә, әллә-лә,
Карусельләр әйләнә.
Матур кызлар әйләнә,

Зур малайлар әйләнә.

Тема: “Нәрсә бар?”.

60 ичы кисәк (56 ичы тема).

- Эйт әле, әйт әле,

Кәрзинде нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)

- Кәрзинде алма бар,

Тәмле, тәмле алма бар.

Әйе шул, әйе шул,

Кызыл, кызыл алма бар (*хатын-кызы тавышы*)

- Эйт әле, әйт әле,

Кәрзинде нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)

- Кәрзинде кыяр бар,

Тәмле, тәмле кыяр бар.

Әйе шул, әйе шул,

Яшел, яшел кыяр бар (*хатын-кызы тавышы*)

- Эйт әле, әйт әле,

Кәрзинде нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)

- Кәрзинде кишер бар,

Тәмле, тәмле кишер бар.

Әйе шул, әйе шул,

Сары, сары кишер бар (*хатын-кызы тавышы*)

- Эйт әле, әйт әле,

Кәрзинде нәрсә бар? (*ир-ат тавышы*)

- Кәрзинде кәбестә бар,

Тәмле, тәмле кәбестә бар.

Әйе шул, әйе шул,

Зур, зур кәбестә бар (*хатын-кызы тавышы*)

Тема: “Сабантуйга әзерләнәбез”.

61 иче кисәк (58 иче тема).

- Завтра праздник Сабантуй. Акбай и Мияу приглашают нас на праздник. Для праздника нужны подарки, призы. Предложите им свои игрушки (*хатын-кызы тавышы, пауза-10 секунд*)

Балалар: Исәнме, Мияу. Исәнме, Акбай.

Акбай: Исәнмесез, балалар.

Мияу: Исәнмесез, балалар.

62 ичы кисәк (58 ичे тема).

Жыр.

1.Карагыз, карагыз,

Сабантуйга барабыз.

Сабантуйга барабыз,

Уйнап бүләк алабыз.

2.Сабантуйга барабыз,

Сикерәбез, чабабыз.

Жырлап, биеп алабыз,

Уйнап бүләк алабыз.

Тема: “Күнелле Сабантуйга уеннары”.

63 ичы кисәк (59 ичы тема).

Балалар башкаруында “Сабантуй” жыры.

АУДИОЯЗМАЛАР.

(мектәпкә әзерлек төркеме)

Тема: “Әйдәгез, танышабыз”.

1 ичес кисәк (1 ичес тема).

Ишек шакыган тавыш (озын пауза-20 секунд).

Тәрбияче: Син кем? Не отвечает. Интересно, кто же это? Дети, помогите мне. Новерное, хочет, чтобы спросили все вместе. Син кем?

Бергә: Син кем?

Тәрбияче: Молчат. Давайте, спросим погромче. Син кем?

Бергә: Син кем?

Мияу: Мин песи. Мин Мияу (озын пауза-10 секунд).

Тәрбияче: А-а, это наш друг Мияу, давайте, позовём его.

Бергэ: Мияу, кил монда!

Ишек ачылган тавыш (кыска пауза-4 секунд).

Мияу керэ: Исэнмесез (кыска пауза-4 секунд).

Балалар: Исэнме, Мияу. Хэллэр ничек?

Мияу: Эйбэт (кыска пауза-3 секунд).

Балалар: Мияу, утыр.

Мияу: Рэхмэт.

2 нче кисæk (1 нче тема).

- Ребята, слушайте, как знакомятся Оля с Колей (*ир-ат тавышы*)

- Исэнме (кыз тавышы, кыска пауза)

- Исэнме (малай тавышы, кыска пауза)

- Син кем? (кыз тавышы, кыска пауза)

- Мин Коля. Син кем? (малай тавышы, кыска пауза)

- Мин Оля (кыз тавышы).

Тема: “Хэерле көн”.

3 нче кисæk (2 нче тема).

Ишек шакыган тавыш (кыска пауза -5 секунд).

Бергэ: Син кем?

Акбай: Мин эт, Акбай. Hay-hay.

Мияу: Мин песи, Мияу. Мияу-Мияу (озын пауза-10 секунд).

Бергэ: Акбай, кил монда.

Мияу, кил монда.

Акбай, Мияу: Исэнмесез, балалар (кыска пауза -5 секунд).

Балалар: Исэнмесез, Акбай, Мияу.

4 нче кисæk (2 нче тема) (*телефоннан сөйлөшүү*)

Акбай: Алло.

Мияу: Алло. Син кем?

Акбай: Мин Акбай.

Мияу: Исэнме, Акбай.

Акбай: Хэерле көн, Мияу. Хэллэр ничек?

Мияу: Эйбэт. Рэхмэт. Акбай, хэллэр ничек?

Акбай: Эйбэт. Рэхмэт. Сая бул, Мияу.

Мияу: Сау бул, Акбай.

5 ичे кисәк (2 ичे тема).

Жып. “Хәерле көн”.

Хәерле көн, эти (*ир-ат тавышы*).

Хәерле көн, эни (*хатын-кыз тавышы*).

Хәерле көн, бабай (*ир-ат тавышы*).

Хәерле көн, эби (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Син кем?”

6 ичы кисәк (4 ичे тема).

- Акбай и Мияу тоже хотят играть с нами в сказку «Репка». Они должны хорошо запомнить ваши имена.

Давайте, проверим. Акбай отвернётся, а вы по очереди будете подходить, и здороваться с ним. Акбай будет угадывать, кто это (*ир-ат тавышы*).

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Син кем? Оля?

Мияу: Юк, мин Мияу.

Тема: “Шалкан” әқиятен сәхнәләштерү.

7 иче кисәк (5 иче тема).

Акбай: Бу кем?

Мияу: Бу эти.

Акбай: Эйе, эти. Бу кем?

Мияу: Бу эни.

Акбай: Юк. Бу кем?

Мияу: Бу кыз.

Акбай: Юк. Бу кем?

Мияу: Бу бабай.

Акбай: Эйе, бу бабай.

8 иче кисәк (5 иче тема).

- Ребята, слушайте. Спросите: Это кто?-Бу кем? (*ир-ат тавышы*)

- Исәнмесез (*эни тавышы, озын пауза-10 секунд*)

- (балалар сорый) ... Бу кем?
- Бу эни (эни тавышы, кыска пауза-3 секунд).
- Исәнмесез (эти тавышы, озын пауза-6 секунд)
- (балалар сорый) ... Бу кем?
- Бу эти (эти тавышы, кыска пауза-3 секунд).
- Хәерле көн, мыр-р-р...(песи тавышы, озын пауза-6 секунд)
- (балалар сорый) ... Бу кем?
- Бу песи (песи тавышы)
- Хәлләр ничек? Р-р-р...(эт тавышы, озын пауза-6 секунд)
- (балалар сорый) ... Бу кем?
- Бу эт (эт тавышы, кыска пауза-3 секунд)
- Чи, чи чи. Исәнмесез (тычкан тавышы, озын пауза-6 секунд)
- (балалар сорый) ... Бу кем?
- Бу тычкан (тычкан тавышы).

Тема: “Бу нәрсә?”

9 ичы кисәк (7 иче тема).

- Ребята, мы с вами хорошо потрудились, вырастили большую репку. Молодцы. Теперь можно поиграть. Акбай и Мияу принесли нам игрушки. Давайте, спросим: Это что? – Бу нәрсә? (ир-ат тавышы).

Акбай: Бу нәрсә?

Мияу: Бу тычкан.

Акбай: Нинди тычкан?

Мияу: Кечкенә тычкан.

10 ичы кисәк (7 иче тема).

Акбай белән Мияу сатучы-сатып алучы ролъларенде.

Акбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Акбай.

Акбай: Нәрсә кирәк?

Мияу: Туп кирәк.

Акбай: Нинди туп?

Мияу: Зур, матур туп.

Акбай: Мә, зур, матур туп.

Мияу: Рәхмәт. Саубул Акбай.

Акбай: Саубул, Мияу.

Тема: “Кем нишли?”

11 ичे кисәк (8 ичे тема).

- Ребята, слушайте вопрос, найдите соответствующую картинку и ответьте (*ир-ат тавышы*).
  - Эти нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза -20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: эти йоклый*).
    - Эйе, эти йоклый (*хатын-кыз тавышы*).
    - Эни нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: эни юа*).
    - Эйе, эни юа (*хатын-кыз тавышы*).
    - Кыз нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: кыз утыра*).
    - Эйе, кыз утыра (*хатын-кыз тавышы*).
    - Малай нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: малай йоклый*).
      - Эйе, малай йоклый (*хатын-кыз тавышы*).
      - Эби нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: эби юа*).
      - Эйе, эби юа (*хатын-кыз тавышы*).
      - Бабай нишли? (*ир-ат тавышы, озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, жұавап бирәләр: бабай утыра*).
      - Эйе, бабай утыра (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Дұсларны сыйлыйбыз”.

12 иче кисәк (10 ичы тема).

Жып. “Нишли?”

Нишли? Нишли?

Йоклый, йоклый.

Нишли? Нишли?

Утыра, утыра.

Нишли? Нишли?

Ашый, ашый.

Нишли? Нишли?

Эчә, эчә.

Тема: “Нишилесен?”

13 иче кисәк (11 иче тема).

Ребята, Акбай и Мияу угощаются. Мияу спрашивает: Акбай, что делаешь? – Нишилесен? (*ир-ат тавышы*)

Мияу: Акбай, нишилесен?

Акбай: Кушаю. Ашыйм, ашыйм. Мияу, нишилесен?

Мияу: Пью. Эчэм, эчэм (*озын пауза*)

Тэрбияче: Спросите, что делает Акбай?

Бергэ: Акбай, нишилесен?

Акбай: Ашыйм (*озын пауза*).

Тэрбияче: Спросите, что делает Мияу?

Бергэ: Мияу, нишилесен?

Мияу: Эчэм.

Тема: “Нишилесен?” (*телефоннан сөйлөшүү*)

14 ичэ кисэк (11 ичэ тема).

- Исэнме, хәерле көн, Оля (*малай тавышы*).
- Исэнме, хәерле көн. Син кем? (*кыз тавышы*).
- Мин Коля (*малай тавышы*).
- Хәлләр ничек, Коля? (*кыз тавышы*).
- Эйбэт. Хәлләр ничек, Оля? (*малай тавышы*).
- Эйбэт (*кыз тавышы*).
- Оля, нишилесен? (*малай тавышы*).
- Алма ашыйм. Коля, нишилесен? (*кыз тавышы*).
- Чәй эчэм (*малай тавышы*).
- Сау бул, Коля (*кыз тавышы*).
- Сау бул, Оля (*малай тавышы*).

Тема: “Эйдәгез, уйныйбыз”.

15 ичэ кисэк (13 ичэ тема).

- Исэнме, Оля (*малай тавышы*).
- Исэнме, Коля (*кыз тавышы*).
- Хәерле көн (*малай тавышы*).
- Хәерле көн (*кыз тавышы*).
- Хәлләр ничек? (*малай тавышы*).
- Эйбэт. Коля, хәлләр ничек? (*кыз тавышы*).
- Эйбэт (*малай тавышы*).
- Коля, нишилесен? (*кыз тавышы*).
- Ботка ашыйм. Син нишилесен? (*малай тавышы*).

- Мин уйныйм (*кыз тавышы*).
- Сая бул, Оля (*малай тавышы*).
- Сая бул, Коля (*кыз тавышы*).

Тема: “Кунак килде”.

16 ичы кисәк (14 ичे тема).

Ишек шакыган тавыш (озын пауза-10 секунд).

Бергә: Кем анда?

Әби: Мин әби (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Әби, кил монда.

Ишек ачылған тавыш (кыска пауза-3 секунд).

Әби: Исәнмесез, балалар (*озын пауза-10 секунд*).

Бергә: Исәнме, әби. Әби, хәлләр ничек?

Әби: Эйбәт, рәхмәт (*кыска пауза-4 секунд*).

- Предложите бабушке сесть на стул (хатын-кыз тавышы, кыска пауза-4 секунд).

Бергә: Әби, утыр.

- Әби нишилесен? (хатын-кыз тавышы).

Әби: Сижу - утырам. Утырам.

17 иче кисәк (14 иче тема).

- Бабушка ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (хатын-кыз тавышы).

Әби: Утырам.

- Мияу, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (хатын-кыз тавышы).

Мияу: Утырам.

- Акбай, ты сидишь на стуле, как скажешь, что сидишь (хатын-кыз тавышы).

Акбай: Утырам.

18 иче кисәк (14 иче тема).

Мияу: Әби, кил монда, утыр.

Әби: Рәхмәт.

Мияу: Әби, нишилесен?

Әби: Утырам.

Мияу: Әби, мә чәй, эч.

Әби: Рәхмәт, чәй тәмле.

Тема: “Кафега барабыз”.

19 ичы кисәк (16 ичы тема).

- Ақбай и Мияу встретились по пути в кафе. Слушайте, как они разговаривали друг с другом (*хатын-кызы тавышы*).

Ақбай: Исәнме, Мияу.

Мияу: Исәнме, Ақбай. Хәлләр ничек?

Ақбай: Эйбәт. Хәлләр ничек?

Мияу: Эйбәт.

Ақбай: Мияу, куда идешь? Кая барасың?

Мияу: Иду в кафе. Кафега барам. Ақбай, кая барасың?

Ақбай: Кафега барам.

Тема: “Без кафеда” (телефоннан сөйләшү)

20 иче кисәк (17 иче тема).

- Слушайте, как Коля угощается в кафе. Из кафе звонит Оле. (*ир-ат тавышы*).

- Исәнме, Оля (*малай тавышы*).

- Исәнме, Коля (*кызы тавышы*).

- Хәлләр ничек? (*малай тавышы*).

- Эйбәт. Коля, син нишлисен? (*кызы тавышы*).

- Мин бәрәңгә ашым (*малай тавышы*).

- Бәрәңгә тәмлеме? (*кызы тавышы*).

- Эйе, бәрәңгә тәмле. Оля, син нишлисен? (*малай тавышы*).

- Мин уйным (*кызы тавышы*).

- Сау бул, Оля (*малай тавышы*).

- Сау бул, Коля (*кызы тавышы*).

Тема: “Күнелле уеннар”.

21 иче кисәк (20 иче тема).

- У меня тоже есть рисунки, давайте их посмотрим (*клоун,ир-ат тавышы*).

- Зайчик прыгает. Куян сикерә. Сикерә (*озын пауза-20 секунд*).

- Зайчик бежит. Куян йөгерә. Йөгерә.

22 иче кисәк (20 иче тема).

- Слушай. Найди соответствующий рисунок (*ир-ат тавышы*)

- Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке утыра (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу керпе. Керпе кечкенә, матур. Керпе уйный (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу аю. Аю зур, матур. Аю йоклый (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу песи. Песи кечкенә, матур. Песи сөт эчә (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу эт. Эт зур, матур. Эт ашый (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу kız. Кыз кечкенә, матур. Кыз кул юа (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу куян. Куян кечкенә, матур. Куян сикерә (*озын пауза-20 секунд, балалар рәсемне таба, күрсәтә*).
- Бу төлке. Төлке зур, матур. Төлке йөгөрә (*балалар рәсемне таба, күрсәтә*).

23 ичे кисәк (20 ичे тема).

Жырлы-биюле уен “Әйдәгез, биибез”.

1) Бар монда зур төлке.

Зур төлке, матур төлке.

Төлке, төлке кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

2)Бар монда зур аю,

Зур аю, матур аю.

Аю, аю кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

3)Бар кечкенә куян,

Кечкенә, матур куян.

Куян, куян кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

4)Бар кечкенә керпе,

Кечкенә, матур керпе.

Керпе, керпе кил әле,

Биеп-биеп кит әле (2 тапкыр).

Тема: “Спорт бәйрәменә әзерләнәбез”.

24 иче кисәк (22 иче тема).

- Акбай и Мияу готовятся на спортивный праздник. Мияу, кая барасың? (*ир-ат тавышы*)

Мияу: Спорт бәйрәменә барам.

- Акбай, кая барасың? (*ир-ат тавышы*).

Акбай: Спорт бәйрәменә барам.

Мияу: Акбай, сикер! Акбай, син нишлисен?

Акбай: Мин сикерэм. Мияу, беги! Мияу, йөгер! Мияу, йөгер! Мияу, син нишлисен?

Мияу: Я бегу. Мин йөгерэм. Йөгерэм.

Тема: “Бәйрәмгә барабыз”.

25 ическ (23 иче тема).

- Акбай и Мияу собирались в Казань. Покупают в кассе билет (*хатын-кызы тавышы*)

Мияу: Акбай, билет бир эле.

Акбай: Кая барасың?

Мияу: Казанга барам.

Акбай: Мә, билет.

Мияу: Рәхмәт.

- Мы с вами тоже поедем в город Казань. Спросите, у кассира билет (*хатын-кызы тавышы*)

26 ическ (23 иче тема).

- Мы проезжаем заповедную зону. Тут обитают дикие животные, которые охраняются (*кыска пауза, ир-ат тавышы*)

- Ребята, скажите, кого вы видите? Что они делают? (*ир-ат тавышы*)

27 ическ (23 иче тема).

- Остановка для отдыха. Здесь можно поесть и попить (*кыска пауза, ир-ат тавышы*)

Акбай: Мин өчпочмак ашыйм. Син нишлисен?

Мияу: Мин чәк-чәк ашыйм.

28 ическ (23 иче тема).

Жыр.

Мин барам, барам, барам,

Казанга барам, барам.

Әйе шул, әйе шул,

Казанга барам, барам.

Тема: “Казанда спорт бәйрәме”.

29 ическ (25 иче тема).

- Исәнме, мин корреспондент. Син кем? (*хатын-кызы тавышы*).

Акбай: Исәнмесез. Мин Акбай.

- Сиңа ничә яшь? (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: 6 яшь.

- Сиң нишлисен? (*хатын-кыз тавышы*).

Акбай: Мин сикерәм.

- Рәхмәт (*хатын-кыз тавышы*).

- Исәнме, мин корреспондент. Сиң кем? (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Исәнмесез. Мин Мияу.

- Сиңа ничә яшь? (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: 6 яшь.

- Сиң нишлисен? (*хатын-кыз тавышы*).

Мияу: Мин йөгерәм.

- Рәхмәт (*хатын-кыз тавышы*).

30 ичү кисәк (25 ичे тема).

(Физминутка уткәрер өчен дәртле музыкага жырланса, яшиы бұлдыр иде)

Әй, нәниләр, нәниләр

Ардық без, дип әйтмиләр.

Аякларын күтәреп,

Матур итеп атлылар.

Хәзер барабыз алға

Егылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хәзер барабыз артка

Егылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Егылмыйча, син атла.

1,2,3,4,5.

Хәзер барабыз артка

Егылмыйча, син атла.

6,7,8,9,10.

Тема: “Безнең дұслар”.

31 иче кисәк (28 иче тема).

- Ребята, к нам из цирка пришли домашние птицы. Давайте, с ними познакомимся (*хатын-кыз тавышы, кыска пауза*).

Өтәч тавышы: Кикрикүк. Өтәч. Өтәч. Өтәч (*озын пауза-бисекунд*).

Бергә: Әтәч. Әтәч. Әтәч.

Тавык тавышы: Ко-ко-ко. Тавык. Тавык. Тавык (*озын пауза -б секунд*).

Бергә: Тавык. Тавык. Тавык.

32 ичे кисәк (28 ичे тема).

Жыр.

1)Бар монда зур әтәч,

Зур әтәч, матур әтәч.

Әтәч, әтәч кил әле,

Биеп, биеп кит әле (2 тапкыр).

2)Бар кечкенә тавык,

Кечкенә, матур тавык.

Тавык, тавык кил әле,

Биеп, биеп кит әле (2 тапкыр).

Тема: “Үрдәк дұсларын тапты”.

33 иче кисәк (29 ичы тема).

Ишек шакыган тавыш (*кыска пауза-б секунд*).

Бергә: Кем анда?

Үрдәк: Бак-бак, мин (*кыска пауза-б секунд*).

Бергә: Кил монда.

Ишек ачылған тавыш (*кыска пауза-3 секунд*).

Үрдәк: Исәнмесез (*кыска пауза-б секунд*).

Бергә: Исәнмесез. Син кем?

Үрдәк: Мин үрдәк. Мин үрдәк. Үрдәк.

34 иче кисәк (29 ичы тема).

Үрдәк: Бак-бак. Хозяин цирка ищет своих зверей, птиц. Отправил меня за ними.

- Утка долго шла проголодалась, давайте, угостим. **Үрдәк, кил монда, утыр. Мә, ботка аша** (*хатын-кыз тавышы*).

Үрдәк: Бак-бак. Рәхмәт, ботка тәмле.

- Давайте, позовем зверей, птиц и угостим их тоже (*хатын-кыз тавышы*).

Тема: “Акбай чана шу”.

35 ичे кисәк (31 ичे тема).

-Слушайте, как будет санки по-татарски (*ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд*).

-**Бу чана** (*ир-ат тавышы, пауза-3 секунд, тәрбияче күянның чанасын курсәтә*)

-**Бу чана** (*кыска пауза-3 секунд*). **Повторите** (*кыска пауза-3 секунд*). **Бу чана** (*ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый*)

-**Бу чана** (*ир-ат тавышы, пауза- 6 секунд, балалар кабатлый*)

-Слушайте (*кыска пауза-3 секунд*). **Заяц катается на санках** (*ир-ат тавышы, кыска пауза-3 секунд*)

-**Куян чана шу** (*кыска пауза-3 секунд*). **Куян чана шу** (*ир-ат тавышы*).

36 ичы кисәк (31 иче тема).

-Куян нишли? (*ир-ат тавышы*).

-Чана шуа (*хатын-кызы тавышы*).

-Төлке нишли? (*ир-ат тавышы*).

-Чана шуа (*хатын-кызы тавышы*).

-Бүре нишли? (*ир-ат тавышы*).

-Чана шуа (*хатын-кызы тавышы*).

-Аю нишли? (*ир-ат тавышы*).

-Чана шуа (*хатын-кызы тавышы*).

Тема: “Чана шуам”.

37 иче кисәк (32 иче тема).

Акбай белән Мияу жырлыйлар.

Мин Акбай, мин Акбай,

Зур Акбай, матур Акбай (*Акбай тавышы*).

Мин Мияу, мин Мияу,

Зур Мияу, матур Мияу (*Мияу тавышы*).

38 иче кисәк (32 иче тема).

Мияу: Акбай, бу нәрсә?

Акбай: Бу чана.

Мияу: Чана нинди?.

Акбай: Чана зур, кызыл.

Чана шуган тавыш ишетелә (*кыска пауза-3 секунд*).

Мияу: Акбай, нишлисең?

Акбай: Мин чана шуам. Мияу, кил монда. Утыр.

Мияу: Мин чана шуам.

Тема: “Әйдә, бие”.

39 нчы кисәк (34 нче тема).

“Зиләйлүк” татар халық көе ишетелә (*сүзләрне әйткәндә көй акрын гына ишетелә*)

- Ребята, слушайте, какая красивая, весёлая плясовая мелодия «Зиләйлүк». Так и хочется поплясать. Давайте вместе попросим: Акбай, танцуй. Акбай, бие. Мияу, танцуй. Мияу, бие (*хатын-кызы тавышы*).

40 нчы кисәк (34 нче тема).

“Зиләйлүк” татар халық көе.

Тема: “Без биibez”.

41 нче кисәк (35 нче тема).

Татар халық бию көе.

Тема: “Мияуның бүлмәсен бизибез”.

42 нче кисәк (37 нче тема).

Акбай: Скоро у Мияу день рождения. Я не приготовил ей подарок. А знаете почему? Зашёл в магазин, где продавались огромные воздушные шары. Но забыл, как назвать цвета по-татарски и стал показывать пальцами. Продавцы не захотели со мной разговаривать, с таким невежливым. Чтобы такого не повторилось, помогите мне вспомнить цвета по-татарски.

43 нче кисәк (37 нче тема)

Акбай (жырлап әйтә): Если нравится тебе, то делай так. Эгәр сиңа ошый икән, син бие (*озын пауза-10секунд, Акбай бии, балалар күшила*).

Акбай: Мин биим (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Мин биим.

Акбай (жырлап әйтә): Эгәр сиңа ошый икән, син сикер (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин сикерәм (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергә: Мин сикерәм.

Акбай (жырлап әйтә): Эгәр сиңа ошый икән, син йөгер (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин йөгерәм (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергэ: Мин йөгөрәм.

Акбай (жырлап әйтә): Эгәр сиң ошың икән, син уйна (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин уйның (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергэ: Мин уйның.

Акбай (жырлап әйтә): Эгәр сиң ошың икән, син утыр (*пауза-4 секунд*).

Акбай: Мин утырам (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергэ: Мин утырам.

44 ичे кисәк (37 ичे тема).

Акбай: Я думаю, что день рождения Мияу будет интересным, если мы для неё выучим песню.

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә

Без пешердек ак ипи.

Менә шундый ипи зур,

Менә шундый кечкенә.

Менә шундый тәмле,

Менә шундый баллы.

Әйе шул, әйе шул,

Әйе шул, ипи тәмле.

Тема: “Туган көнгө бүләк әзерлибез”.

45 иче кисәк (38 иче тема).

Акбай: На день рождения Мияу я подготовил в подарок песню.

Бергэ: Акбай, жырла.

Акбай: Я люблю петь! Я пою – мин жырлыйм. Мин жырлыйм, жырлыйм (*жырлый:* лә-лә-лә).

Бергэ: Акбай, син нишилсесң?

Акбай: Мин жырлыйм. А вы любите петь?

46 ичы кисәк (38 иче тема).

Жыр.

1)Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур жырлыйм, жырлыйм.
2) Мин биим, биим, биим.
Мин матур биим, биим.
Мин биим, биим, биим,
Мин матур биим, биим.
Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур биим, биим.

Тема: “Мияуның туган көне”.
47 ичे кисәк (40 ичы тема).

Жыр “Туган көн”.

Мияуның туган көненә
Без пешердек ак ипи.
Менә шундый ипи зур,
Менә шундый кечкенә.
Менә шундый тәмле,
Менә шундый баллы.
Әйе шул, әйе шул,
Әйе шул, ипи тәмле.

Мияу: Зур рәхмәт.

Акбай: Ребята, видите, Мияу не просто говорит спасибо, а “большое спасибо” – “зур рәхмәт”.

Мияу: Зур рәхмәт.

Акбай: Попросите Мияу, чтобы она станцевала (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Мияу, әйдә, бие (*пауза-6 секунд*).

Мияу татар бию көненә бии (*кыска пауза-4 секунд*).

Бергә: Мияу матур бии.

Мияу: Зур рәхмәт.

Тема: “Туган көн табынында”.

48 иче кисәк (41 ичы тема).

- День рождения продолжается (*хатын-кызы тавышы*).

Мияу: Я вам тоже подготовила сюрприз. Отгадайте мои загадки.

- 1) Мин зур, матур, эйбэт. Мин йөгерәм, сикерәм, утырам, жырлыйм: “Тяф-тяф”. Бел (*ир-ат тавышы, озын пауза*).
- Төлке (*хатын-кыз тавышы*).
- 2) Мин кара. Мин кечкенә, матур, эйбэт. Мин йөгерәм, сикерәм, биим, ашыйм, жырлыйм: “Чи-чи-чи”. Бел (*ир-ат тавышы, озын пауза*).
- Тычкан. (*хатын-кыз тавышы*).
- 3) Мин кызыл. Мин зур, матур, эйбэт. Мин ипи ашыйм, су эчәм, биим, жырлыйм: “Кикрикүк”. Бел. (*ир-ат тавышы, озын пауза*).
- Этәч (*хатын-кыз тавышы*).
- 4) Мин ак. Мин кечкенә, матур, эйбэт. Мин ипи ашыйм, йөгерәм, жырлыйм: “Ко-ко-ко”. Бел. (*ир-ат тавышы, озын пауза*).
- Тавык (*хатын-кыз тавышы*).

49 ичы кисәк (41 ичे тема).

Мияу: Эйдәгез, балалар, утырыгыз. Вы сидите за волшебным праздничным столом, будьте вежливы, угощайте друг-друга.

Мияу: Нәрсә кирәк?

Акбай: Алма кирәк.

Мияу: Нинди алма?

Акбай: Яшел, зур, тәмле алма.

Мияу: Мә, яшел, зур, тәмле алма.

Акбай: Зур рәхмәт.

Мияу: Акбай, син нишлисен?

Акбай: Мин алма ашыйм.

Мияу: Алма тәмлеме?

Акбай: Әйе, алма тәмле. Мин алма яратам.

Тема: “Күнелле сәяхәт”.

50 иче кисәк (43 иче тема).

- Малай китап укый (*пауза-3 секунд*). Малай китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә, пауза -4 секунд*).
- Кыз китап укый (*пауза-3 секунд*). Кыз китап укый (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә, пауза -4 секунд*).
- Күян китап укый (*пауза-3 секунд*). Күян китап укый (*ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә, пауза -4 секунд*).
- Төлке китап укый (*пауза-3 секунд*). Төлке китап укый (*хатын-кыз тавышы, тәрбияче рәсемен курсәтә*).

Тема: “Күнелле сәяхәт”.

51 ичे кисәк (44 ичे тема).

Мияу: Перед нами лес. Ребята, смотрите, лесной компьютер, а в компьютере электронное письмо. Это письмо от волшебника. В нем написано, что волшебник рисует –рәсем ясый. Послушайте и повторите за ним. Если мы выполним задание лесного волшебника сможем идти дальше.

- Рәсем ясыйм. Алма ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Алма ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Алма ясыйм.*
- Рәсем ясыйм. Туп ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Туп ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Туп ясыйм.*
- Рәсем ясыйм. Шар ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Шар ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Шар ясыйм.*
- Рәсем ясыйм. Китап ясыйм (*кыска пауза- 3секунд*). Китап ясыйм (*озын пауза-6 секунд, ир-ат тавышы, тәрбияче рәсемне курсәтеп кабатлый*) – *Рәсем ясыйм. Китап ясыйм.*

52 иче кисәк (44 иче тема).

Мияу: Ребята, я тоже люблю рисовать. Я рисую яблоко – мин алма ясыйм.

- Мин рәсем ясыйм. Мин алма ясыйм (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясыйлар”, жәомләне кабатлыйлар*) – *Мин рәсем ясыйм. Мин алма ясыйм.*
- Мин рәсем ясыйм. Мин туп ясыйм (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясыйлар”, жәомләне кабатлыйлар*) – *Мин рәсем ясыйм. Мин туп ясыйм.*
- Мин рәсем ясыйм. Мин шар ясыйм (*ир-ат тавышы, озын пауза-10 секунд, балалар рәсемне (навада) “ясыйлар”, жәомләне кабатлыйлар*) – *Мин рәсем ясыйм. Мин шар ясыйм.*
- Мин рәсем ясыйм (*ир-ат тавышы*) – *Мин рәсем ясыйм.*

53 иче кисәк (44 иче тема) (*телефоннан сөйләшу*).

Мияу(шалтырата): .... (пауза) Хәерле көн.

Тылсымчы: Исаенмесез.

Мияу: ... (пауза) Хәлләр ничек?

Тылсымчы: Эйбәт. Син нишлисең?

Мияу: .... (пауза) Мин рәсем ясыйм.

Тылсымчы: Нинди рәсем?

Мияу: ... (пауза) Алма, туп, шар, китап.

Тылсымчы: Эйбәт, килегез мәктәпкә. Приходите в школу.

Мияу: ... (пауза) Мәктәпкә?

Тылсымчы: Эйе, мәктәпкә.

Мияу: ... (пауза) Рәхмәт. Сау булыгыз.

Тылсымчы: Сау булыгыз.

54 ичे кисәк (46 ичы тема).

Мияу: Ребята, лесной волшебник приглашает нас в волшебную страну, где говорят только на татарском языке. Возьмите телефон, расскажите друг-другу, что вы поете, танцуете, рисуете, читаете.

55 иче кисәк (46 ичы тема).

Мияу: Молодцы ребята. Мы теперь точно попадем в волшебную страну “Школа”- “Мәктәп”.

56 ичы кисәк (46 ичы тема).

Акбай: Ребята, мы можем продолжить путь, ведь лесной волшебник пригласил нас в страну, которая называется “Школа” – “Мәктәп”. Путешествие продолжается. Но что это? На нашем пути высокая гора, чтобы пройти гору нужно прочитать пиктограммы. Если мы поймем, что написано, гора даст нам продолжить дорогу.

Мияу (пиктограмма курсәтеп): Кем укий?

Акбай: Мин укийм.

Акбай укий: Малай рәсем ясый.

Мияу (пиктограмма курсәтеп): Кем укий?

57 иче кисәк (46 ичы тема).

Мияу: Трудное было задание, но мы справились. Дорога свободна. Нас ждут удивительные приключения в следующий раз.

58 иче кисәк (47 иче тема).

Жыр.

1)Мин барам, барам, барам,
Мәктәпкә барам, барам.

Китап, карандаш алам,
Мәктәпкә барам, барам.

2)Мин барам, барам, барам,
Мәктәпкә барам, барам.

Китап укийм, рәсем ясыйм,
4-ле, 5-леләр алам.

59 ичы кисәк (47 ичे тема).

Мияу: Ребята, вот мы с вами дошли в волшебную страну “Школа” – “Мэктэп”. В школу зайдет тот, кто скажет, что нарисовано на пригласительных билетах.

60 ичы кисәк (47 иче тема).

Акбай: Исэнмесез, балалар (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергэ: Исэнме, Акбай.

Акбай: Хэллэр ничек? (*кыска пауза-4 секунд*)

Бергэ: Эйбэт.

Акбай: Вы очень быстро прошли препятствия. Я вас поздравляю, возьмите подарки.

Тема: “Мэктэптэ”.

61 иче кисәк (49 ичы тема).

Мияу: Нэрсэ кирæk?

Акбай: Аш кирæk.

Мияу: Мэ аш, аша.

Акбай: Рэхмэт.

Мияу: Акбай, нишилсөн?

Акбай: Мин аш ашыйм.

Мияу: Аш нинди?

Акбай: Аш тэмле. Бик тэмле. Мин аш яратам.

Тема: “Уку бүлмэсе”.

62 иче кисәк (50 иче тема).

Акбай: Ребята, продолжим путешествие по волшебной стране “Мэктэп”.

63 иче кисәк (50 иче тема).

Акбай: Бу нэрсэ?

Мияу: Белмим.

Акбай: Бу дэфтэр. Дэфтэр.

Мияу: Дэфтэр. Дэфтэр.

Акбай: Нинди дэфтэр?

Мияу: Чиста, матур, зур дэфтэр.

Акбай: Ничэ дэфтэр?

Мияу: Бер дэфтэр.

Тема: “Өстэл театры “Теремкэй” экияте”.

64 ичэ кисэк (52 ичэ тема)

- Сегодня я вам расскажу сказку “Теремок”.

Терем-терем, теремкэй,

Зур түгел, кечкенэ (*хатын-кыз тавышы*)

Ишек шакыган тавыш.

- Теремкэйдэ кем яши? Юк, яшёми.

Теремкэйгэ тычкан килэ (*хатын-кыз тавышы*)

Тычкан (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкэйдэ кем яши? (*кыска пауза*).

Тычкан: Юк, яшёми. Мин яшим.

-Терем-терем, теремкэй,

Зур түгел, кечкенэ.

Теремкэйдэ тычкан яши

Теремкэйгэ куян килэ (*хатын-кыз тавышы*)

Куян (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкэйдэ кем яши?

Тычкан: Мин тычкан. Син кем?

Куян: Мин куян. Матур куян.

Тычкан: Эйдэ, кил монда.

Куян (керэ): Мин сикерэм. Эйдэгэз, сикерэбез (*озын пауза, балалар сикерэлэр*).

- Терем-терем, теремкэй,

Зур түгел, кечкенэ.

Теремкэйдэ тычкан яши.

Теремкэйдэ куян яши.

Теремкэйгэ бүре килэ (*хатын-кыз тавышы*)

Бүре (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкэйдэ кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Тычкан, куян: Син кем?

Бүре: Мин бүре. Мин зур, кара бүре.

Тычкан, куян: Эйдэ, кил монда.

Бүре (керэ): Мин юөгерэм. Эйдэгэз, юөгерэбез (*озын пауза, балалар юөгерэлэр*).

- Терем-терем, теремкэй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйдә бүре яши.

Теремкәйгә төлке килә (*хатын-кыз тавышы*)

Төлке (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Бүре: Мин бүре.

Тычкан, куян, бүре: Син кем?

Төлке: Мин төлке. Мин зур, матур төлке.

Тычкан, куян, бүре: Эйдә, кил монда.

Төлке (керә): Мин биим. Эйдәгез, биibelz (*озын пауза, балалар бииләр*).

- Терем-терем, теремкәй,

Зур түгел, кечкенә.

Теремкәйдә тычкан яши.

Теремкәйдә куян яши.

Теремкәйдә бүре яши.

Теремкәйгә төлке яши (*хатын-кыз тавышы*).

Теремкәйгә жырлый-жырлый аю килә.

Аю (ишек шакый): Тук-тук-тук! Теремкәйдә кем яши?

Тычкан: Мин тычкан.

Куян: Мин куян.

Бүре: Мин бүре.

Төлке: Мин төлке.

Тычкан, куян, бүре, төлке: Син кем?

Аю: Мин аю. Мин зур, матур аю.

Тычкан, куян, бүре, төлке: Эйдә, кил монда.

Аю (керә): Мин жырлыйм. Эйдәгез, жырлыйбыз (*озын пауза, балалар күшүлүп жырлый*).

Музыка. Балалар белән бергә жырлыйлар.

Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Мин жырлыйм, жырлыйм, жырлыйм,

Мин матур жырлыйм, жырлыйм.

Лә-лә-лә-лә, лә-лә-лә-лә,
Мин матур жырлыйм, жырлыйм.
- Терем-терем, теремкәй,
Зур түгел, кечкенә,
Теремкәйдә тычкан яши, пи-пи-пи.
Теремкәйдә куян яши. Мин куян.
Теремкәйдә бүре яши. Мин бүре.
Теремкәйдә төлке яши. Мин төлке.
Теремкәйдә аю яши. Мин аю.
Алар бик дус (*хатын-кыз тавышы*).

Күңелле музыка. Бииләр.

Тема: Өстәл театры “Кем нәрсә ярат?”

65 ичे кисәк (55 иче тема).

- Я вам расскажу сказку «Кто что любит» -«Кем нәрсә ярат?» (*хатын-кыз тавышы*).

Кошлар сайраган тавышлар ишетелә. Әтәч канат кагып кычкыра.

Әтәч: Кикри-күк, кикри-күк (*кыска пауза*) Ко-ко-ко.

Песи киерелеп: Мияу-мияу-мияу.

Песи: Хәерле көн, әтәч.

Әтәч: Хәерле көн, песи.

Песи: Хәлләр ничек, әтәч?

Әтәч: Әйбәт. Рәхмәт. Ә синең хәлләрең ничек?

Эт йөгереп килә: Hay-hay-hay. Исәнме, әтәч. Исәнме, песи.

Әтәч белән песи: Исәнме, эт.

Эт: Кәжә кая?

Әтәч белән песи: Әнә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә яратта.

Эт: Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың?

Песи: Мин сөт яратам. Сөт тәмле. Әтәч, син нәрсә яратасың?

Әтәч: Мин ботка яратам. Ботка тәмле.

Кәжә: Исәнмесез. Хәерле көн. Хәлләр ничек?

Бергә: Әйбәт.

Кәжә: Мин кәбестә ашыйм. Кәбестә бик тәмле. Акбай, мә кәбестә, аша. Кәбестә тәмле.

Акбай: Юк, мин ипи яратам. Син кәбестә аша. Ипи кирәк.

Кәжә: Мә, ипи, аша.

Акбай: Рәхмәт. Ипи тәмле.

Песи: Мин сөт яратам. Сөт юк.

Кәжә: Сөт бар. Песи, кил монда. Сөт ал, эч.

Песи сөт эчә: Мин сөт эчәм. Сөт тәмле. Әтәч, кил монда, сөт эч.

Әтәч: Юк, мин сөт яратмыйм. Мин ботка яратам. Ботка юк.

Кәжә: Ботка бар, кәрзиндә. Әтәч, кил монда. Мә ботка, аша.

Әтәч: Зур рәхмәт. Ботка бик тәмле. Мә, кәжә, ботка аша.

Кәжә: Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.

Әтәч: Юк, ботка тәмле.

Песи: Юк, сөт тәмле.

Әт: Юк, ипи тәмле.

Кыз килем чыга: Ипи тәмле, сөт тәмле, ботка тәмле, кәбестә тәмле. Мин ипи, ботка, кәбестә яратам.

Бергә жырлап, бииләр.

Ипи тәмле,

Сөт тәмле,

Ботка тәмле,

Кәбестә тәмле.

Тема: “Кем нәрсә ярата?” әқиятен сәхнеләштерү.

66 ичы кисәк (56 ичы тема).

Жыр.

Ипи тәмле,

Сөт тәмле,

Ботка тәмле,

Кәбестә тәмле.

Тема: “Белем иленә сәяхәт”.

67 иче кисәк (58 иче тема).

- Какая красивая книга. Ребята, эта книга волшебная. В каждой ее страничке таится секрет. волшебство. Давайте, посмотрим вместе, какая тайна спрятано в этой волшебной книге (*ир-ат тавышы*).

68 иче кисәк (58 иче тема).

Ақбай: Бу әни. Әни матур, әйбәт, зур. Бу ипи. Әни ипи ашый. Ипи тәмле. Әни ипи ярата.

Мияу: Бу әти. Әти зур, матур, әйбәт. Бу сөт. Әти сөт эчә. Сөт тәмле. Әти сөт ярата.

69 ичى кисәк (58 ичى тема).

Жыр.

Мин куян, мин куян,
Зур куян, матур куян.
Мин тычкан, мин тычкан,
Кечкенә, матур тычкан.

Тема: “Могжизалар кыры”.

70 ичى кисәк (59 ичى тема).

Хат.

- Дорогие ребята! Я Вас приглашаю на выпускной бал, который состоится в моем королевстве «Знаний». Но для этого вы должны выполнить все мои задания. Мои задания в этом волшебном сундучке. Если все задания выполните успешно, вы непременно попадете в мое королевство, где говорят на красивом – татарском языке. Желаю Вам удачи, и с нетерпением жду Вас у себя» (*хатын-кыз тавышы*).

71 ичى кисәк (59 ичى тема).

-Ребята, молодцы. Вы выполнили все мои задания. Добро пожаловать в мое королевство “Знаний”, где говорят на красивом татарском языке. Желаю вам удачи! (*хатын-кыз тавышы*).

МЕТОДИК КИНӘШЛӘР.

Методик кулланмаларда 60 ар белем бирү эшчәнлегенең конспектлары бирелгән. Ел дәвамында, тәрбияче үзе иҗади якын килеп, укыту методик кулланмада бирелгән тематик планга таянып, мультфильмнар, анимацион сюжетлар, “Экият илендә” тапшыруын кулланып, индивидуаль эшне дә кертеп, көндәлек план төзи.

Телгә өйрәтүнен төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеге алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә. Өйрәнелгән сүzlәр, сүзтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм нығытыла, көндәлек аралашуда кулланыла.

Яңа сүzlәрне, сүзтезмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә сөйли.

Пиктограммалар мәктәпкә әзерлек төркемендә, яңа сүzlәр (фигыльләр) белән беренче тапкыр таныштырганда гына кулланыла.

Балаларга темадан тыш артык сүzlәр, уеннар, жырлар, шигырьләр бирелергә тиеш түгел.

Бала татар телендә сүзне дөрес әйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзнең дөрес үрнәген бирә. Балалардан авазларның дөрес әйтелеши катый таләп итмәскә кирәк.

Тәрбияче сөйләмендә акцент, жирле диалект, аваз кимчелекләре булмаска тиеш.

Тәрбияче сүзлек белән эшләгәндә татар һәм рус телләре очен уртак сүзләргә таяна ала.

Тәрбияче үзенең эшенә ижади якын килергә, төрле алымнар, чарапар эзләп, аларны кулланырга тиеш.

Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртү, яңа алымнар кертү, баству хуплана.

Төркемнәрдә балаларның һәм тәрбиячеләрнең татар телендә аралашулары һәрдаим булырга тиеш. Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлеге аша (ситуатив құнегүләр, сюжетлы ролье уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү h. b.) ныгытыла.

Рус телле балаларны татарча сөйләштергә өйрәткәндә балалар бакчасы коллективы һәм эти-әниләрнең бердәм позициядә булуы уңай нәтиҗә бирә.

Сүзлек белән эшләү.

Балаларны татар телендә сөйләштергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлығы булдырудан башлана.

Яңа сүзләр үзләштерү процессында махсус сайлап алынган құнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеше һәм характеры яғынан лексик құнегүләрне икегә бүлеп карыйлар: әзерлек құнегүләре һәм сөйләм құнегүләре.

Әзерлек құнегүләре балаларны яңа сүзләрне файдаланып сөйләргә әзерли. Бу құнегүләр лексик берәмлекләрне хәтердә калдырырга ярдәм итәләр.

Сөйләм құнегүләре лексик құнегүләрнең бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр жирлегендә ситуацияләргә бәйле сөйләм эшчәнлеген барлыкка кiterәләр.

Яңа сүз өйрәтү төп методик алымнарның берсе булып тора:

- яңа сүз тәрбияче тарафыннан ачык, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә әйтеле;
- аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла;
- ишеткән сүзне бала рәсемнән табып күрсәтә һәм әйтә;
- сүзләр тизрәк истә калсын очен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәржемәсе бирелә;
- төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә;
- уеннар кулланып (“Ватық телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла;
- яңа сүз, таныш булган сүзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп;
- аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сүзләрне, конструкцияләрне бары аралашуда аңлап куллана).
- бала теге яки бу сүзне аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын очен телдән мондый құнегүләрне үткәрергә мөмкин: -*Бу туп?* - *Эйе, бу туп.*

-Бу песи? (*туп күрсәтелә*) - *Юк, бу песи.*

-өйрәнелгән сүзләрне хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырырга була: “Исемен әйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин” h.б..

Баланың сөйләмен оештыру өчен исемнәң алмашлык (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, куләм, төс, эчке сыйфатлар) һәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләре кулланыла.

Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша h.б.).

Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләрне аңлат үтәүләрен тәлап итәлә.

Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләре бирә (сикер, аша, уйна) һәм аңлат үтиләр.

Мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишилесең? сорауларын бирәләр һәм аңлат җавап кайтаралар.

Укыту методик комплектының төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнен әһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткәндә гадидән катлаулыга дигән дидактик принципка таянып эшләү кулай.

Диалогик сөйләмдә ин отышлы алым – сорау-җавап рәвешендә (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызылык төсмәре булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнең жавап репликасы; килә: *Бу кем?- Бу эти;* раслау рәвешендә: *Бу эти?- Эти;* инкарь рәвешендә: *Бу эти?- Юк,* бу эти. Реплика- жавап сорау рәвешендә дә булырга мөмкин: *Нинди эти?* Бу вакытта әңгәмәдәшнең жавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: *Матур эти;* яисә: *Матур.*

Мәктәпкәчә яштәгә балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәгө типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин:

- уен ситуацияләрендә катнашу;
- тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү;
- тематик диалоглар төзү;
- сәхнәләштерүдә катнашу;
- рольләргә бүлеп сөйләү.

Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алыш барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә керерлек кирәклө формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алыша тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикардан файдаланырга h.б. өйрәтергә тиеш.

Шул ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа жавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм жаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.

Диалог үрнәкләре:

Исәнләшү: *Исәнме, Оля! – Исәнме Коля.*

Саубуллашу: *Сау бул, Оля. – Сау бул Коля.*

Танышу: *Мин Оля. – Мин Коля.*

Чакыру: *Оля, кил монда.*

Рәхмәт белдерү: *Мә, курчак. – Рәхмәт.*

Сорау- уңай жавап: *Син малай? – Эйе, мин малай.*

Сорау – кире жавап: *Син малай? – Юк, мин кыз.*

Ачыклыгы торган сорау: *Мин кафега барам. – Нинди кафега?*

Аралашуга чыгу өчен нәтижәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар тора.

Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска жырлар өйрәтү, өстәл театры қурсату вакытларында куллану өчен төзелде. Аларны һәр эшчәнлектә куллану мөһим түгел.

Эш дәфтәрләре эшчәнлектә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелде. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлылар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Балалар үзләренең эш дәфтәрләрен өйгә алыш кайтып өйрәнелгән материалны кабатлый алалар. Бу дәфтәрләр белән эти-эниләр дә, төркем тәрбиячеләре дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылды.

Дәфтәрдәге эшнең нәтижәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлат, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә әзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигыльләр күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигыльләр боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 2-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укий, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм һ.б.). Балалар бер-берсенә, өлкәннәргә сораулар бирергә өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишилесең, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Жөмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклый. Куюн чана шуа. Песи бит юа һ.б.. Мәктәпкә әзерлек төркемендә өченче бирем жыр формасында бирелә. Бу биремнәрне интерактив такта һәм экраннарда эшләп була.

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алыш төзелде. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

“Татарча сөйләшәбез” укуту методик комплектына нигезләнеп эшләнгән “Экият илендә” телевизион тапшыруын балаларны татар теленә өйрәткәндә карарга тәкъдим ителә.

МӘКТӘПКӘЧЭ ЯШТЬЕГЕ БАЛАЛАРНЫҢ ТАТАР ТЕЛЕНДӘ СӨЙЛӘШЭ (АРАЛАША) БЕЛУ КҮНЕКМӘЛӘРЕН ТИКШЕРУ.
Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү құнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә. Уртандылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәререгә мөмкин.

Тикшерүне һәр бала белән аерым, 1 – 2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлық балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшерү вакыты 10-15 минутан артмаска тиеш.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алыш үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә. Тикшерүче балаларның жавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса жавапны дөресләп, бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тақтада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны күшyла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтижә ясала.

**Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының
“Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.**

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1 “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтеле, тагарча исемнәрен эйтергә күшүлә)	2 Ягымлы сүзлөр куллану (“исәнме”, “сүй бул”, “рәхмәт”)	3 Боерыкны аңлатып үтәү һәм кулдана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	4 Тирә - юнъдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торған сүзләрне аңлат сөйләмдә куллану.	5 Аралаша белү (ягымлы сүзлөр эйту, чакыру, сыйлау, сараң алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)	баллар	дәрәжә
1.	Коля							
2.	Оля							
Нәтижәләрне билгеләү								
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр				Бала сөйләмдә актив, сорауларга жавап бирә, яхшы аралаша.				
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр				Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.				
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр				Аңлый, русча жавап бирә.				

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биренчөлөр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. Дидактик уен. "Бу кем?" (I варианты)

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гайлә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Эни"...) .

2. Дидактик уен "Кем юк?" (II варианты)

(Лексика шул ук). Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...) .

Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

3. Дидактик уен "Кәрзинде нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...) .

4. Дидактик уен "Нәрсә юк?"

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын эйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. Дидактик уен "Мин әйтәм, син курсат һәм әйт"

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче эйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап эйтергә тиеш.

6. Дидактик уен "Исемен әйтсан бирәм"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?" - "Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны қапшап исемен әйтә, алыш күрсәтә.

8. Дидактик уен "Әйе-юк"

Сүзнең дөрес үzlәштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлат яки аңлатмыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю" ...; "Бу аю?" - "Әйе, аю" ...; "Бу куян?" - "Юк, песи" ...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы житәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлат дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлы, русча жавап бирә.

2. Яғымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сая бул", "рәхмәт").

Ситуатив күнегүләр:

- Ситуатив күнегү "Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".
- Ситуатив күнегү "Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сая бул, аю".
- Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, жиләк-жимеш (алма, груша, банан h.b.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

- Уен ситуациясе "Дустыңы сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацийләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртacha балл (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлы, сорауга жавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.

Уртacha дәрәжә (2-2,6) - ялғыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. Тирә-юнъдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1. Дидақтик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. Дидақтик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидақтикалық үен "Күрчакка бұләк".

Тәрбияче зур күрчакка- зур туп, кечкенә күрчакка- кечкенә туп бұләк итәргә куша. “Мә, зур туп”, “Мә, кечкенә туп”.

4. Дидақтикалық үен "Дөрес сана".

Санау күнекмәләрен билгеләу (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, мұлажалар санарага тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарага була. “Ничә малай?”, “Ничә кыз?”.

5. Дидақтикалық үен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, уқыту методик комплектындағы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәжә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән күшүп дөрес әйтә.

Уртача дәрәжә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Арапаша белү (яғымлы сүzlәр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. Үен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

“Син кем?” соравына аңлат жавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -
Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. Үен ситуациясе "Күнак каршылыйбыз".

a) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин эби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Эби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, эби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Эби (бабай) хәлләр ничек? - Эйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сестру". - Эби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша, эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.

1. Үен ситуациясе "Күнакларны сыйла".

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.

2. Үен ситуациясе "Бер - беренче сыйла".

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Эйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.

3. Үен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Күян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртacha дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - аңлый, русча жавап бирә.

**Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының
“Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.**

№	Баланың исеме, фамилиясе	“Уйный – уйный үсәбез” проектты буенча ейрәнгән лексиканы сөйләмдә күллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты расем яисә предмет курсателе, татарча исемнәрен эйтепрга күштәла)	Биремнәр			Нәтиҗә	
			1	2	3	4	5
1.	Коля		Ягымның сүзләр күллану (“исәнме”, “сай бул”, “рәхмет”, “исәнмесез”, “сай булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Үен ситуацияларенде үзлектән сорау бире белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ниҹә?)	Аралаша белү (ягымның сүзләр эйту, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)	
2.	Оля...						
Нәтиҗәләрне билгеләү							
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр			Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.				
Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр			Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.				
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр			Аңлы, русча жавап бирә.				

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен эйтергә күшyllа)

1. Дидақтикалык үен “Бу нәрсә?”

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Үен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. Дидақтикалык үен “Кәрзинде нәрсә бар?”

(Лексика: кишер, суган, бәрәңгे, кыяр, кәбестә, алма).

Үен эчтәлеге: Күян кәрзин белән яшелчәләр һәм жиләк-жимеш алыш килгән. Күян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)

3. Дидақтикалык үен “Нәрсә юк?”.

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Күян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын эйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. Дидақтикалык үен “Дөресен әйт”.

(Лексика: құлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындық, карават).

Үен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы житәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киенәр, өй жиһазлары атамаларын аңлат дөрес күрсәтә, исемнәрен эйтә һәм куелган сорауларга жавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлы, русча жавап бирә.

2. Яғымлы сүzlәр куллану (“Исәнме”, “Сay бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сay булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртандылар төркемендәге яғымлы сүzlәр булеген кара):

- а) Поздоровайся с Акбаев.
- б) Спроси как дела у Акбая.
- в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.
- г) Попрощайся с Акбаев.
- д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2.7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртacha балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлы, жавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртacha балл (2-2,6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны күя белүләрен максат итеп куясын. Уен яшелчә, килемнәр, савыт-саба, өй жиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидаktик уен “Нинди?”.

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлатап жавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән күя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

3. Дидаktик уен “Ничә?”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

4. Дидактик уен “Дөрес сана”.

Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм жавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. “Ничә...?”.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлат қуллана.

Уртacha балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлат қуллана.

Уртачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлат қуллана.

5. Арапаша белү (ягымлы сұзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

“Син кем?” соравына аңлат жавап бирүе билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. Уен ситуациясе “Күнак каршылыбыз”.

а) Тәрбияче:

- К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.

б) У Акбая сегодня день рождения. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмет.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мэ, аш (ботка) (аша).

г)Что бы съесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.
- Нинди кашык?
- Зур, матур, зэнгэр кашык.
- Рэхмэт.

3. Уен ситуациясе “Кибеттэ”.

Бала белэн бала аралашуы тикшерелэ.

- Исаэнме! Хэллэр ничек?
- Эйбэт, рэхмэт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничэ?
- Ике аю.
- Мэ, ике аю.
- Рэхмэт.
- Сай бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйлэмдэ актив, үзлектэн соралуун бирэ, яхши аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тэрбияче ярдэмэндэ аралаша.

Уртачадан түбэн (1-2) – ацлый, русча жавал бирэ.

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының

“Без инде хәзәр зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.

№	Баланың исеме, фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә
1.	Коля	“Без инде хәзәр зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча ойранын лексиканы сөйлемдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биши – алты расем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен эйтергә күшүла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнмә”, “исәнмесэз”, “сай бул”, “сай булышыз”, “рәхмет”, “зур рәхмет”, “хәерле көн”, “хәлләрничек?”, “әйбәг”)	Боерыкны бирә бетү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, ана, эч, ки, сал, бие, жырла, йегер, йокла)	Үен ситуацияларендә үзлеккән сорай күя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасын?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр эйту, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		
2.	Оля							

Нәтижәләрне билгеләү

Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртacha дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлығы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Анлый, русча жавап бирә.

**1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен эйтергә күшyла)**

1. Дидақтикалық уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, этәч, үрдәк, аю).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. Дидақтикалық уен “Портфельдә нәрсә бар?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый:

-Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. Дидақтикалық уен “Портфельдә нәрсә юк?”

Бала нәрсә юклыгын эйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр үткәрергә була.

4. Дидақтикалық уен “Дөресен әйт”

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңгे, аш, ботка, су).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

Югары балл (2.7-3) — 10-14 сұз.

Үртacha балл (2-2,6) — 7-9 сұз.

Үртachадан түбән балл (1-2) — 1-6 сұз.

2. Яғымлы сұzlәр куллану

(“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”,
“Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дэфтэрендэгэ 1 нче бирэмне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйлэмдэ ягымлы сүзлэрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тэрбияче ярдэмэндэ жавап бирэ.

Уртачадан түбэн балл (1-2) – анлый, сорауларга жавапны русча бирэ.

3. Боерыкны бирэ белү.

(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, жырла, йокла).

Дидактик үен: “Командир”

Эш дэфтэрендэгэ 9 нчы бирэмне кулланып була.

Бер бала икенче балага боерык бирэ. Мэсэлэн:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсөтэ).

-Коля, син нишлисен? (Колядан сорый) – Мин сикерэм.

-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерэ.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белэн боерык бирэ, син нишлисен, нишли сорауларын бирэ белэ.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирэ, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбэн балл (1-2) – 1-5 сүз белэн боерык бирэ, сорауларны русча әйтэ.

4. Үен ситуациялэрндэ үзлектэн сорау бирэ белү.

(Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ? Син кем? Бу кем? Бу нэрсэ? Нишли? Кая барасын?)

1. Үен ситуациялэр:

- a) “Кибет” (Нэрсэ кирэк? Нинди? Ничэ?)
- б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасын? Син нишлисен?)
- в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нэрсэ? Нишли?)

2. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендэ кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, килемнәр, савыт-саба, өй жиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. Дидактик уен “Нинди?”.

Тикшерудә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. Дидактик уен “Сана”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны анлап куллана.

Уртacha балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – русча жавап бирә.

5. Арапаша белү (ягымлы сүзләр эйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)

1. Уен ситуациясе “Эйдәгез танышабыз”

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшиү”.(диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге көртеп баетырга була)

- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Эйбәт.
- Нишлисен?
- Мин уйныйм. Син нишлисен?

- Мин ашыйм.
- Нэрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Эйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. Үен ситуациясе “Кая барасың?” (мәктәп, кафе, цирк h.b.)

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Эйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңгे ашый.

4. Ситуатив күнегү.

- a) Син нишлисен?
- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорай бирә, яхши аралаша.

Уртacha балл (2-2,6) – сүз байлығы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча жавап бирә.

Файдаланылган әдәбият:

Борбанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле өйрәтү программысы. Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган. – Казан: РИЦ «Школа», 2004.

Иванова Л. Ф. Программа обучения английскому языку в дошкольном образовательном учреждении Республики Татарстан “First Steps in English”. – Казань, 2011.

Л. С. Выготский, П. Я. Гальперин, В. В. Давыдов,

E. A. Пассов “Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению”. - Москва, 1989.

ОТПРАВИТЕЛЬ МУНИЦИПАЛЬНОЕ АВТОНОМНОЕ ДОШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "ДЕТСКИЙ САД № 61"	ПОДПИСАНО
ВЛАДЕЛЕЦ СЕРТИФИКАТА Зеленцова Татьяна Викторовна	
должность Заведующий	
СЕРТИФИКАТ 00A62ABC9E2A8C049773CA71023C55D5 E3	ПОДПИСАН 15.12.2023 11:16:43 МСК
ПОДПИСЬ ВЕРНА	